

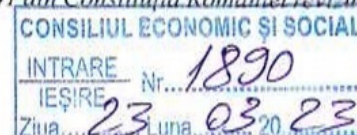

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la proiectul Legii învățământului superior

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului Legii învățământului superior*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 23.03.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu **propunerile de modificare** prevăzute în anexă și cu următoarele **observații**:

- pentru a respecta principiile democratice, este necesar ca procesul electoral să fie demarat la nivel de facultate, prin vot universal și abia apoi la nivelul rectoratului, în baza aceluiași principiu;
- se impune înlocuirea în tot cuprinsul proiectului de lege a sintagmei “sindicat reprezentativ” cu propunerea formulată asupra art. 131 alin. (7), respectiv „sindicat sau sindicat cu cel mai mare număr de membri (în cazul existenței mai multor sindicate)”;
- la nivelul învățământului superior pot exista mai multe federații reprezentative, la fel ca și în învățământul preuniversitar. Este necesară înlocuirea, în tot cuprinsul proiectului, a sintagmei “federație reprezentativă” cu sintagma „federațiile naționale sindicale”, pentru a se evita discriminarea și îngrădirea drepturilor.

Președinte,

Bogdan SIMION

**Propuneri de modificare aferente
proiectului Legii învățământului superior**

Nr. crt.	Text inițial	Text propus	Motivare
1	Art. 2 (1)... (2) Viziunea prezentei legi este centrată pe următoarele valori: a)...n)	Art. 2 o) Transparența instituțională – în baza căreia toate hotărârile, deciziile și reglementările instituționale universitare se bucură de cel mai înalt grad de transparență, în vederea respectării principiului răspunderii publice.	Transparența reprezintă unul dintre pilonii esențiali ai răspunderii publice, având în vedere atât rolul pe care este chemat să îl joace sistemul de învățământ superior în societate, cât și, în cazul învățământului de stat, utilizarea banilor publici. Cu toate acestea, conform unei serii întregi de analize ale ANOSR, transparența mediului universitar românesc este una extrem de scăzută, acest fapt diminuând încrederea pe care cetățenii o au. Dacă transparența instituțională este eliminată până și din valorile pe care ar trebui să se fundamenteze învățământul superior, nu doar că nu ne-am putea aștepta la atingerea unui grad de transparență adecvat, ba chiar am deschide calea pentru înrăutățirea situației. În acest sens, considerăm că transparența instituțională trebuie să reprezinte o valoare-cheie pe care se întemeiază învățământul superior.
2	Art. 3 Sistemul național de învățământ superior se	Art.3	Participarea studenților în luarea deciziilor este chiar un principiu

	bazează pe următoarele principii: a)...s)	t) principiul participării studenților în luarea deciziilor.	fundamental al învățământului superior, recunoscut și consacrat ca atare la nivel național și european. El apare expres prevăzut și în Legea educației naționale, în vigoare. Diluarea acestui principiu prin includerea în categoria de „părți interesate” este profund eronată, căă vreme studenții participă în virtutea unei calități speciale, aceea de beneficiari direcți ai învățământului superior și co-creatori ai procesului de învățare, fiind unanim recunoscută diferența de natură între participarea studenților și participarea altor stake-holderi. În acest sens, preluarea prevederii din Legea 1/2011 este imperioasă.
3	Art. 8 (1)...(4) (5) Instituțiile de învățământ superior au autonomie în stabilirea cuantumului taxelor și au obligația să le comunice tuturor celor interesați, inclusiv pe site-ul instituției de învățământ superior.	Art. 8 (5) Instituțiile de învățământ superior au autonomie în stabilirea cuantumului taxelor și au obligația să le comunice tuturor celor interesați, inclusiv pe site-ul instituției de învățământ superior. În instituțiile de învățământ superior de stat, taxele anunțate se mențin pe toată durata normală a unui ciclu de studii pentru aceeași promoție de studenți.	În ceea ce privește menținerea cuantumului taxei, trebuie avut în vedere pentru început faptul că universitatea publică, înainte de admitere, o ofertă de școlarizare care cuprinde cuantumul taxei, iar studentul o acceptă prin semnarea contractului de școlarizare. Din acel punct, studentul se află într-o poziție inferioară, întrucât universitatea poate alege să modifice unilateral conținutul contractului de școlarizare, modificând fără vreo limită conținutul contractului de școlarizare. Această posibilitate pune studentul în situația în care are două variante: pe de-o parte, să „accepte” (forțat) schimbarea unei condiții esențiale ale contractului sau, pe de altă parte, să se transfere la altă ÎIS (Instituție de învățământ superior). Iluzia opțiunii este

			evidentă, având în vedere toate dificultățile pe care le-ar impune transferul la o altă universitate. În acest sens, considerăm că taxa pe care o anunță o universitate (care poate fi diferită pe ani de studiu, dacă se anunță de la început) nu trebuie să se modifice pe perioada școlarității, reglementarea fiind singura soluție pentru evitarea unor abuzuri față de student.		
4	Art. 14 (1)...(2) (3) Carta universitară se elaborează și se adoptă de către senatul universitar, numai după dezbateră în comunitatea universitară.	Art. 14 (3) Carta universitară se elaborează și se adoptă de către senatul universitar, cu votul a două treimi din numărul membrilor Senatului, numai după dezbateră în comunitatea universitară.		Carta este documentul fundamental al universității și necesită un grad ridicat de susținere. Tocmai de aceea, menționarea expresă a regulii adoptării Cartei cu 2/3 din membrii Senatului trebuie păstrată.	evidentă, având în vedere toate dificultățile pe care le-ar impune transferul la o altă universitate. În acest sens, considerăm că taxa pe care o anunță o universitate (care poate fi diferită pe ani de studiu, dacă se anunță de la început) nu trebuie să se modifice pe perioada școlarității, reglementarea fiind singura soluție pentru evitarea unor abuzuri față de student.
5	Art. 17 Instituțiile de învățământ superior adoptă un cod de etică și deontologie universitară. Acesta este adoptat în concordanță cu prevederile Codului cadru de etică și deontologie universitară adoptat prin hotărâre de Guvern, face parte din carta universitară și include obligatoriu: a)...f)	Art. 17 g) stabilirea unor definiții pentru noțiunile: „hărțuire”, „hărțuire sexuală”, „plagiat”, „autoplăgiat”; h) o listă de sancțiuni, diferențiată pentru cadre didactice, studenți și personal didactic auxiliar; i) stabilirea unor mecanisme de protecție a victimelor; j) metode de informare a comunității universitare despre evoluțiile la nivel național, european și global cu privire la procesele și tehnicile de prevenire și combatere a acțiunilor care încalcă normele de etică și integritate	g) stabilirea unor definiții pentru noțiunile: „hărțuire”, „hărțuire sexuală”, „plagiat”, „autoplăgiat”; h) o listă de sancțiuni, diferențiată pentru cadre didactice, studenți și personal didactic auxiliar; i) stabilirea unor mecanisme de protecție a victimelor; j) metode de informare a comunității universitare despre evoluțiile la nivel național, european și global cu privire la procesele și tehnicile de prevenire și combatere a acțiunilor care încalcă normele de etică și integritate	Carta este documentul fundamental al universității și necesită un grad ridicat de susținere. Tocmai de aceea, menționarea expresă a regulii adoptării Cartei cu 2/3 din membrii Senatului trebuie păstrată.	Asfel cum este recunoscut și în politicile ministerului, componenta de prevenție a încălcării normelor de conduită este cea mai eficientă în combaterea fenomenului.

		academică. Art. 24	
6	În instituțiile de învățământ superior și în toate componentele lor organizatorice sunt interzise activitățile care: a) încalcă normele generale de moralitate ale comunității; b) constau în prozelitism politic și/sau religios; c) pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a studenților/elevilor, respectiv a personalului didactic, didactic auxiliar și administrativ; d) constau în violența psihologică (bullying).	d) constau în violența psihologică (bullying) și hărțuire fizică sau psihologică (mobbing) Alături de prevederile Codului muncii, Legea 202/2002, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, există directive europene de peste 20 de ani: - Directiva 89/391/CEE - Directiva 2000/43/EC - Directiva 2000/78/EC	
7	Art. 29 (1) Organizarea programelor de studii este de competența instituțiilor de învățământ superior, cu respectarea legislației în vigoare. Pentru fiecare ciclu universitar organizat, senatul universitar aprobă un regulament propriu de organizare și funcționare, în acord cu standardele definite la art. 224 alin. (2), lit. b) și cu standardele de calitate definite la art. 31 alin. (1), lit. a).	Art. 29 (1) Organizarea programelor de studii este de competența instituțiilor de învățământ superior, cu respectarea legislației în vigoare. Pentru fiecare ciclu universitar organizat, senatul universitar aprobă un regulament propriu de organizare și funcționare, în acord cu standardele definite la art. 224 alin. (2), lit. b) și cu standardele de calitate definite la art. 31 alin. (1), lit. a.). La nivelul fiecărui program de studii (de scurtă durată, de licență sau de masterat), ponderea disciplinelor opționale este de minimum 30% din totalul disciplinelor din planul de învățământ.	Creșterea ponderii materiilor opționale reprezintă nu doar o asumare din Raportul România Educată, ci și o măsură menită să asigure un învățământ centrat în mod real pe student, în care acesta să poată alege, dintr-o plajă de opțiuni, zonele pe care dorește să le aprofundeze din punct de vedere educațional.
8	Art. 34	Art. 34	

	(1)...(5) (6) Instituțiile de învățământ superior pot percepe de la candidați, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, taxe de înscriere, în cuantumurile aprobate de senatele universitare. Senatele universitare pot să prevadă, prin regulamentele proprii privind organizarea și desfășurarea procesului de admitere, scutirea la plata acestor taxe sau reducerea lor pentru anumite categorii de candidați.	(6) Instituțiile de învățământ superior pot percepe de la candidați, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, taxe de înscriere, doar cu rolul de a acoperi costurile organizării procesului de admitere, în cuantumurile aprobate de senatele universitare. Senatele universitare prevăd, prin metodologiile proprii de admitere, scutirea la plata acestor taxe sau reducerea lor pentru anumite categorii de candidați, inclusiv cei proveniți din medii dezavantajate.	Și în legea actuală intenția legiuitorului (fiind un amendament realizat de ANOSR și integrat) era de a limita taxele de admitere „pentru organizarea concursului”. Trebuie clarificat faptul că aceste taxe nu pot ajunge să reprezinte surse de speculă și profit pentru universități, prin venituri enorme care exced vădit cheltuielile de organizare. În acest sens, fiind vorba despre plata unui serviciu pentru candidați (care nici studenți nu sunt), tariful acestuia trebuie cel mult să acopere cheltuielile (resurse umane, administrative, tehnice etc.) aferente organizării concursului. Conform datelor ANOSR, mai multe universități obțin profituri ridicate din admitere.
9	Art. 34 (1)...(9) (10) Persoana admisă la un program de studii universitare de scurtă durată, program de studii universitare de licență, de masterat sau de doctorat are calitatea de student, respectiv student-doctorand, pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la absolvirea programului de studii prin obținerea tuturor creditelor aferente programului de studii urmat sau exmatriculare, mai puțin în perioadele de întrerupere a studiilor	Art. 34 (10) Persoana admisă la un program de studii universitare de scurtă durată, un program de studii universitare de licență sau un program de studii universitare de masterat are calitatea de student pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la finalul anului universitar în care absolvă programul de studii prin obținerea tuturor creditelor obligatorii aferente programului de studii urmat, cu excepția celor aferente promovării examenului de finalizare a studiilor, sau până la exmatriculare, mai puțin în perioadele de întrerupere a studiilor. Persoana admisă la un program de studii universitare de doctorat are calitatea de student-doctorand pe întreaga perioadă a	Deoarece pentru mulți studenți momentul finalizării studiilor este unul de cumpănă, care presupune începerea unei noi etape în existența lor, iar de cele mai multe ori inserția pe piața muncii nu se face în primele 2 luni după absolvire, considerăm oportun precizarea explicită a faptului că studenții din an terminal pot beneficia de drepturile pe care le conferă această calitate (spre exemplu reduceri la transport, muzee etc.) și după susținerea și promovarea examenului de finalizare a studiilor, până la finalizarea anului universitar, și anume data de 30 septembrie a anului în curs. Această reglementare ar și elimina toate

		prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la emiterea titlului de doctor sau până la exmatriculare, mai puțin în perioadele de întrerupere a studiilor. complicațiile administrative în cazul în care un student finalizează programul de studii, este admis în luna iulie în următorul ciclu, dar în mod artificial până la 1 octombrie (deci peste 2 luni) nu este, legal, considerat student, neavând acces la facilități (sau având, dar fără cadru legal). Ciclurile urmându-se natural, nu ar trebui să se considere o ruptură în calitatea de student dacă ele se succed fără întreruperi (licență - master - doctorat). De asemenea, momentul obținerii tuturor creditelor obligatorii este unul interpretabil, din moment ce el ar fi reprezentat, tehnic, de momentul comunicării ultimei note de promovare la ultima materie din planul de învățământ, ceea ce ar putea duce la o variație arbitrară în funcție de procesul de comunicare al secretariatului. Varianta propusă de ANOSR oferă claritate și predictibilitate pentru studenți. Forma propusă nu poate fi extinsă și la studenții-doctoranzi, din moment ce aceștia au credite în planul de învățământ doar aferente perioadei obligatorii de studii (3 ani în Legea nr. 1/2011, 4 ani în actualul proiect). Or, studenții-doctoranzi beneficiază de posibilitatea acordării unor perioade de prelungire sau de grație, timp în care statutul de student este menținut, iar nu abandonat. De asemenea, durata dintre susținerea publică a tezei de doctorat și emiterea titlului de doctor se dovedește a fi din ce în ce mai lungă. Raportat la aceste elemente obiective,
--	--	--

			propunerea ANOSR este de natură să ofere un statut clar și predictibil, emiterea titlului de doctor sau exmatricularea fiind momentele în care se pierde calitatea de student-doctorand.
10	Art. 34 (1)...(13) (14) Persoana admisă la un program de studii universitare de licență în cadrul instituțiilor de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională sau care a fost admisă în cadrul unor instituții civile de învățământ superior, în vederea școlarizării pentru nevoi ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații sau ale altor instituții cu atribuții în domeniul apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale are calitatea de student militar sau student de poliție, după caz, pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la susținerea examenului de finalizare a studiilor sau exmatriculare, mai puțin pe perioadele de întrerupere a studiilor.	Art. 34 (14) Persoana admisă la un program de studii universitare de licență în cadrul instituțiilor de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională sau care a fost admisă în cadrul unor instituții civile de învățământ superior, în vederea școlarizării pentru nevoi ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații sau ale altor instituții cu atribuții în domeniul apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale are calitatea de student militar sau student de poliție, după caz, pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la finalul anului universitar în care absolvă programul de studii prin obținerea tuturor creditelor obligatorii aferente programului de studii urmat, cu excepția celor aferente promovării examenului de finalizare a studiilor, sau până la exmatriculare, mai puțin în perioadele de întrerupere a studiilor.	Deoarece pentru mulți studenți momentul finalizării studiilor este unul de cumpănă, care presupune începerea unei noi etape în existența lor, iar de cele mai multe ori inserția pe piața muncii nu se face în primele 2 luni după absolvire, considerăm oportun precizarea explicită a faptului că studenții din an terminal pot beneficia de drepturile pe care le conferă această calitate (spre exemplu reduceri la transport, muzee etc.) și după susținerea și promovarea examenului de finalizare a studiilor, până la finalizarea anului universitar, și anume data de 30 septembrie a anului în curs. Această reglementare ar și elimina toate complicațiile administrative în cazul în care un student finalizează programul de studii, este admis în luna iulie în următorul ciclu, dar în mod artificial până la 1 octombrie (deci peste 2 luni) nu este, legal, considerat student, neavând acces la facilități (sau având, dar fără cadru legal). Ciclurile urmându-se natural, nu ar trebui să se considere o ruptură în calitatea de student dacă ele se succed fără întreruperi (licență - master - doctorat). De asemenea, momentul obținerii tuturor

		creditelor obligatorii este unul interpretabil, din moment ce el ar fi reprezentat, tehnic, de momentul comunicării ultimei note de promovare la ultima materie din planul de învățământ, ceea ce ar putea duce la o variație arbitrară în funcție de procesul de comunicare al secretariatului. Varianta propusă de ANOSR oferă claritate și predictibilitate pentru studenți. Forma propusă nu poate fi extinsă și la studenții-doctoranzi, din moment ce aceștia au credite în planul de învățământ doar aferente perioadei obligatorii de studii (3 ani în Legea nr. 1/2011, 4 ani în actualul proiect). Or, studenții-doctoranzi beneficiază de posibilitatea acordării unor perioade de prelungire sau de grație, timp în care statutul de student este menținut, iar nu abandonat. De asemenea, durata dintre susținerea publică a tezei de doctorat și emiterea titlului de doctor se dovedește a fi din ce în ce mai lungă. Raportat la aceste elemente obiective, propunerea ANOSR este de natură să ofere un statut clar și predictibil, emiterea titlului de doctor sau exmatricularea fiind momentele în care se pierde calitatea de student-doctorand.
11	Art. 37 Analiza contestațiilor depuse de către candidații la admitere, de studenții examinați, precum și de către absolvenți în cadrul examenelor de finalizare a studiilor, este în exclusivitate de competența instituțiilor de învățământ superior, conform propriilor regulamente instituționale și prevederilor	Art. 37 Analiza contestațiilor depuse de către candidații la admitere, studenții examinați, precum și de către absolvenți în cadrul examenelor de finalizare a studiilor, este în exclusivitate de competența instituțiilor de învățământ superior, conform propriilor regulamente instituționale și prevederilor
		Un principiu de bază este faptul că cei care s-au pronunțat anterior nu pot fi chemați să rezolve contestația la propria soluție, deci, în mod evident, ar trebui ca alte cadre didactice să soluționeze contestația (deși pare de ordinul

	cartei universitare.	Cartei universitare. Contestațiile se soluționează de către alte cadre didactice decât cele care au evaluat inițial.	evidenței, practica ne arată că principiul nu s-a asimilat integral la nivel național).
12	Art. 40 Instituțiile de învățământ superior pot efectua și emite, la cerere, gratuit sau contra cost, traduceri oficiale ale documentelor și ale altor înregistrări universitare proprii, cu respectarea prevederilor legale.	Art. 40 Instituțiile de învățământ superior pot efectua și emite, la cerere, gratuit sau contra cost, traduceri oficiale ale documentelor și ale altor înregistrări universitare proprii, cu respectarea prevederilor legale. Studentii au dreptul să obțină în mod gratuit actele de studii în limba română și într-o limbă de circulație internațională, cu excepția celor care se emit, conform legii, doar în limba română, într-un termen rezonabil de la depunerea solicitării.	Cu privire la limbile în care se emit actele de studii, suplimentul la diplomă este deja emis în limba română și într-o limbă de circulație internațională. Ca membri ai SEIS și ținând cont de gradul accelerat de internaționalizare a studiilor superioare, considerăm că este necesar să ajungem în punctul în care studenții să poată obține toate actele de studii în limba română și într-o limbă de circulație internațională, gratuit, cu excepția celor care se emit doar în limba română. De asemenea, propunem adăugarea criteriului termenului rezonabil în eliberarea acestor acte, criteriu care se va aprecia în concret, însă este anormal și anacronic ca în momentul de față încă să dureze luni întregi, dacă nu chiar un an, așteptarea pentru eliberarea diplomei de absolvire.
13	Art. 47 (1) În situația în care se dovedește că actul de studii s-a obținut prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea prevederilor Codului cadru de etică și deontologie universitară, rectorul are obligația de a solicita instanței de contencios administrativ anularea acesteia/acestuia, conform prevederilor legale. (2) Solicitarea adresată instanței va fi realizată în termen de 30 de zile de la notificarea instituției de	Art. 41 (1) Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CNEMU privind obținerea unui act de studii prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea Codului cadru de etică și deontologie universitară; (2) CNEMU se pronunță asupra sesizării, potrivit normelor materiale și procedurile stabilite prin Ordin al Ministrului Educației, confirmând sau infirmând sesizarea;	Conform Legii nr. 554/2004, instituția de învățământ superior ar putea introduce acțiunea în anulare în termen de cel mult 1 an de la momentul emiterii acestuia, ceea ce ar fi, de cele mai multe uneori, inefficient.

	învățămint superior cu privire la acest fapt, sau, după caz, din momentul adoptării unei hotărâri la nivelul comisiei de etică universitară.	(3) CNEMU se pronunță asupra sesizării în maximum 90 de zile de la înregistrare; (4) Dacă CNEMU înfirmă sesizarea, acest fapt nu împiedică depunerea unei noi sesizări. Prevederile privind abuzul de drept sunt aplicabile în mod corespunzător; (5) Dacă CNEMU confirmă sesizarea, acesta publică decizia de confirmare a plagiatului pe site-ul propriu și introduce, în maximum 15 zile, acțiunea în constatarea caracterului fraudulos al actului de studii la Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Tribunalului București. Acțiunea este scutită de taxă de timbru; (6) Tribunalul București se pronunță în maximum 30 de zile asupra acțiunii în constatare; (7) Sentința Tribunalului București poate fi atacată cu recurs, în maximum 5 zile de la comunicare, care se depune la Tribunalul București; recursul se judecă în maximum 30 de zile de Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Curții de Apel București, iar decizia pronunțată este definitivă; (8) Hotărârea instanței, rămasă definitivă, se publică în Monitorul Oficial, partea a-III-a; (9) Actele de studii constatate ca fiind obținute prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea Codului cadru de etică și deontologie universitară nu pot servi la încasarea sau primirea unor indemnizații sau a oricăror alte beneficii de natură pecuniară, nu pot servi la îndeplinirea condițiilor obligatorii pentru ocuparea unui loc de muncă, pentru ocuparea unei funcții sau pentru desfășurarea unei activități și nu pot servi la îndeplinirea unor criterii suplimentare în vederea ocupării sau
--	---	--

		desfășurării unei funcții, activități sau meserii; (10) Actele de studii constatate ca fiind obținute prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea Codului cadru de etică și deontologie universitară nu pot oferi niciun beneficiu autorului său în vederea ocupării unei funcții didactice sau exercitării unei activități didactice în învățământul preuniversitar sau universitar, public sau privat; (11) CNEMU respectiv instanțele judecătorești, nu pot reaprecia fondul sau valoarea științifică a actului de studii, ci pot exclusiv să constate obținerea sa prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea Codului cadru de etică și deontologie universitară.	
14	Art. 53 (1)...(5) (6) În cadrul studiilor universitare de licență este obligatorie efectuarea unor stagii de practică. Instituțiile de învățământ superior au obligația de a asigura un minim de 50% din locurile de practică necesare, dintre care cel puțin 75% în afara acestora.	Art. 53 (6) În cadrul studiilor universitare de licență este obligatorie efectuarea unor stagii de practică. Instituțiile de învățământ superior au obligația de a asigura locurile de practică necesare, dintre care cel puțin 50% în afara acestora. Universitățile adoptă o metodologie privind evaluarea calității stagiilor de practică.	Considerăm că instituția de învățământ superior trebuie să ofere locuri în stagii de practică pentru toți studenții înmatriculați la un program de studii în cadrul căruia practica este obligatorie. Practica de specialitate nu este o activitate conexă pregătirii didactice, ci face parte integral din planul de învățământ, purtând rezultate ale învățării care se integrează în obiectivele programului de studii. În acest sens, universitatea poartă o responsabilitate asupra oferirii de locuri de practică din mai multe perspective. În primul rând, instituția stabilește numărul de locuri oferite anual pentru școlarizare. Aceasta nu se poate degreva de răspunderea oferită prin oferirea acestor locuri, în sensul existenței unui

		număr cel puțin egal de locuri de practică care să poată fi accesate de student în vederea îndeplinirii obligațiilor din planul de învățământ. Oferirea unui număr de locuri la admitere care nu corespunde posibilității reale a studenților de a găsi locuri de practică poate genera probleme majore pentru studenți, și inclusiv încurajarea acestora de a obține adevăruri fictive de practică, nevoiți fiind să îndeplinească cerințele din programul de învățământ. Desigur, obligația de a pune la dispoziție nu este una absolută, în sensul în care studentul poate la rândul lui căuta parteneri de practică cu care să se încheie contractul tripartit. În același timp, mecanismele de asigurare a calității în cazul partenerilor identificați de universitate/cu care universitatea lucrează pot fi mult mai solide. Dacă practica nu este văzută exclusiv ca o formalitate, atunci între universitate și partenerii de practică trebuie să existe discuții pe tema obiectivelor de învățare, trebuie să existe o cooperare reală în sensul evaluării activității studentului în practică, în sensul adaptării planului de învățământ ca urmare a experienței practice sau a îmbunătățirii practicii pentru anul următor etc, cât și un proces constant de feedback între cele 3 părți implicate. În lipsa implicării universității, ceea ce se materializează și prin oferirea locurilor de practică (cu parteneri cu care poate construi relații și,
--	--	---

			implicit, și mecanisme mai solide de asigurare a calității pe termen lung), calitatea stagiilor de practică suferă sau, chiar mai rău, acestea nu sunt realizate în fapt.	
15	Art. 66 (1)...(2) (3) Studentul-doctorand poate desfășura activități didactice remunerate, în limita normei de asistent universitar, în conformitate cu legislația în vigoare.	Art. 66 (3) Studentul-doctorand poate desfășura activități didactice remunerate, în limita normei de asistent universitar, în conformitate cu legislația în vigoare. Toate activitățile didactice desfășurate de studenții-doctoranzi sunt remunerate, conform legii.	Pentru clarificarea faptului că nu pot exista activități didactice neremunerate, fiind vorba de prestarea unei munci.	
16	Art. 101 (1)...(2) (3) Formarea inițială pentru ocuparea funcțiilor didactice în învățământul preuniversitar, se realizează în instituțiile de învățământ superior, prin următoarele tipuri de programe: a) Programul de formare psihopedagogică de 30 credite ECTS; b) Programul de studii universitare de licență în specializarea Educație timpurie, respectiv Pedagogia învățământului primar și preșcolar; c) Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS; d) Programul de studii universitare de licență didactică cu dublă specializare;	Art. 101 (3) Formarea inițială pentru ocuparea funcțiilor didactice în învățământul preuniversitar, se realizează în instituțiile de învățământ superior, prin următoarele tipuri de programe: a) Programul de studii universitare de licență în specializarea Educație timpurie, respectiv Pedagogia învățământului primar și preșcolar; b) Programul universitar de formare psihopedagogică de 60 credite ECTS, urmat de Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS; c) Programul de studii universitare de masterat didactic integrat de 120 de credite ECTS (echivalent cu absolvirea programului de formare psihopedagogică de 60 de credite ECTS și a masteratului didactic de 60 de credite). d) Programul de studii universitare de licență didactică cu dublă specializare;	Formarea inițială la nivel de master didactic ar trebui să fie un master echivalent cu celelalte programe existente și să cumuleze 120 ECTS. Mai ales în cazul licențelor de 3 ani (180 de credite), un masterat de 60 sau de 90 de credite nu ar conduce la cumulare a 300 de credite total (licență plus master), conducând la discreditarea profesiei didactice (formarea printr-un master care, desi se numește așa, nu e tocmai echivalat cu un master, luând în calcul numărul de credite și includerea stagiului în programul de studii – iarăși, o situație atipică). Prin urmare, se propune păstrarea masteratului de 120 de credite (asemănător celui pilotat) și oferirea posibilității ca acesta să fie realizat în două module: un modul în timpul licenței sau masteratului (60 de credite) și un modul postuniversitar de 60 de credite, totalizând împreună 120 de credite de	

	e) Programul de studii postuniversitare de conversie profesională pentru cadre didactice; f) Programul de studii universitare de masterat didactic integrat de 90 de credite ECTS; g) Programul de studii universitare de masterat de psihopedagogie specială, respectiv programe de studii universitare de masterat în consiliere și în carieră. (4) Programele de formare psihopedagogică sunt organizate de către departamentele pentru pregătirea personalului didactic, certifică competențe didactice și pot fi frecventate pe parcursul studiilor universitare de licență, de masterat sau în regim postuniversitar, în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în acest sens și în limita locurilor alocate prin cifra de școlarizare aprobată prin hotărâre de Guvern. (6) Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS se organizează de instituțiile de învățământ superior pentru absolvenții programelor de licență care au parcurs un program de formare psihopedagogică de 30 credite ECTS. Absolvenții specializărilor de licență în domeniul Științele educației se consideră absolvenți ai programului de formare psihopedagogică de 30 de credite ECTS, atâta timp cât disciplinele acestui program sunt cuprinse în programul lor de licență. (7) Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS cuprinde stagiatura didactică, dublu coordonată de	e) Programul de studii postuniversitare de conversie profesională pentru cadre didactice; Programul de studii universitare de masterat de psihopedagogie specială, respectiv programe de studii universitare de masterat în consiliere școlară și în carieră, complementare programelor de licență în același domeniu. (4) Programele de formare psihopedagogică sunt organizate de către departamentele pentru pregătirea personalului didactic, certifică competențe didactice și pot fi frecventate pe parcursul studiilor universitare de licență, de masterat în același domeniu de studii sau în regim postuniversitar, în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în acest sens și în limita locurilor alocate prin cifra de școlarizare aprobată prin hotărâre de Guvern. (6) Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS se organizează de instituțiile de învățământ superior pentru absolvenții programelor de licență care au parcurs în timpul studiilor de licență programul de formare psihopedagogică cu 60 credite ECTS. Absolvenții specializărilor de licență în domeniul Științele educației se consideră absolvenți ai programului de formare psihopedagogică de 60 de credite ECTS. (7) Programul de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite ECTS asigură abilitarea didactică, sub coordonarea instituției de	formare profesională pentru cariera didactică. În acest context, actualul program de formare psihopedagogică de nivel 1 (30 ECTS) este propus într-o variantă consolidată, cu un curriculum actualizat și cu accentuarea pregătirii practice, cumulând 60 de credite. Masteratul didactic este redus la stagiatură; asta ar însemna că pregătirea științifică psihopedagogică va reveni la doar cele 30 de credite NI licență + 12 credite din stagiatură, însemnând cea mai mică pondere de formare din ultimii 15 ani, cu o abordare de dinainte de anul 2008. Se ridică probleme juridice legate de entitatea care acreditează și eliberează diplomă pe acest așa zis masterat didactic de 60 de credite, în varianta de dublă coordonare, din care preuniversitar în proporție de 80%. De asemenea, pentru echitatea în pregătire și uniformitate, este necesară precizarea numărului de credite la toate tipurile de programe enumerate aici. În cazul formării prin programul de studii universitare de masterat de psihopedagogie specială, respectiv programe de studii universitare de masterat în consiliere școlară și în carieră, este necesară completarea privind domeniul de licență absolvit. Altfel, se poate înțelege că masterul de consiliere poate fi urmat după orice licență, ori masteratul este un program de studii aprofundate, prin urmare se presupune că există continuitatea studiilor în același
--	---	---	--

instituția de învățământ superior organizatoare și unitatea de învățământ preuniversitar de aplicație unde are loc stagiatura didactică, cu 48 de credite ECTS și activități specifice desfășurate în cadrul instituției de învățământ superior, cu 12 credite ECTS. (8) Programul de studii universitare de masterat didactic integrat, de 90 de credite ECTS, se organizează de instituțiile de învățământ superior pentru absolvenții programelor de licență care nu au parcurs programul de formare psihopedagogică de 30 de credite ECTS. Programul de studii cuprinde, pe lângă stagiatura didactică și activitățile specifice desfășurate în cadrul instituției de învățământ superior, precum și programul de formare psihopedagogică de 30 de credite ECTS. (9) ... (10) Absolvirea programelor de studii universitare de licență cu dublă specializare, a programului de formare psihopedagogică și a programului de studii universitare de masterat didactic permite accesul absolvenților, potrivit prevederilor legale, la o carieră didactică în învățământul preuniversitar pentru discipline din specializarea/specializările urmate. (11) Programele de studii universitare de masterat în domeniul psihopedagogiei speciale, respectiv în domeniul consilierii școlare și în carieră cuprind stagiatură de specialitate, dublu coordonată de instituția de învățământ superior organizatoare și unitatea de învățământ preuniversitar de aplicație unde are loc stagiatura de specialitate	învățământ superior organizatoare în colaborare cu bazele de practică pedagogică (BPP)/unitatea de învățământ preuniversitar de aplicație unde are loc pregătirea didactică. (8) Programul de studii universitare de masterat didactic integrat de 120 credite ECTS (integrează programul de formare psihopedagogică de 60 de credite ECTS - Nivelul I și masteratul didactic de 60 de credite), se organizează de instituțiile de învățământ superior pentru absolvenții programelor de licență care nu au parcurs programul de formare psihopedagogică de 60 de credite ECTS în timpul studiilor de licență și parcurs integral formarea didactică la nivel de master. (10) Absolvirea cumulată a programelor de studii universitare de licență cu dublă specializare și a programelor de formare psihopedagogică de 120 de credite (fie a programului de formare psihopedagogică de 60 de credite și a programului de studii universitare de masterat didactic de 60 de credite, fie a programului de studii universitare de masterat didactic integrat de 120 de credite) permite accesul absolvenților, potrivit prevederilor legale, la o carieră didactică în învățământul preuniversitar pentru ambele discipline de specialitate. (11) Programele de studii universitare de masterat în domeniul psihopedagogiei speciale, respectiv în domeniul consilierii școlare și în carieră cuprind aprofundarea în specialitate, sub coordonarea instituției de învățământ superior organizatoare în colaborare cu BPP/ unitatea de învățământ preuniversitar de aplicație unde are loc pregătirea	domeniu fundamental de studii. Se propune recunoașterea pregătirii psihopedagogice de 60 credite, fără precizarea existenței în foaia matricolă a tuturor disciplinelor din actualul plan de învățământ al programului psihopedagogic. Denumirea disciplinelor se schimbă, e firesc să apară noi discipline față de anii 90, iar echivalarea nu ar trebui să fie un proces foarte dificil. Nici în alte profesii nu se compară foile matricole cu cele din anii 90 pentru a recunoaște o calificare. Se propune eliminarea referirilor la distribuirea sau alocarea creditelor. Repere pentru construirea curriculumului se pot stabili prin OM, nu este oportună această precizare în lege. De asemenea, raportul între pregătirea practică și cea teoretică este neîntemeiat. Un program de masterat nu include stagiatura. Stagiatura este o perioadă de timp în care o persoană lucrează pentru a-și demonstra și consolida competențele. Se propune utilizarea termenului de stagiul de practică pedagogică sau înlocuirea termenului stagiatură cu termeni precum pregătire didactică sau abilitare didactică. Programul va fi coordonat de instituțiile de învățământ superior care le vor
---	---	---

	(12) ... (13) Programul de studii postuniversitare de conversie profesională este un program de formare profesională a adulților și corespunde unui număr de 120 de credite de studii transferabile, conform ECTS. Activitatea de predare la clasă reprezintă minimum 25% din orele aferente planului de învățământ.	practică. (13) Programul de studii postuniversitare de conversie profesională este un program de formare profesională a adulților și corespunde unui număr de 120 de credite de studii transferabile, conform ECTS.	acredita ARACIS și vor emite diploma de absolvire; componenta practică se realizează în colaborare cu unitățile de practică. Propunere de echivalare clară a celor două rute universitare de formare inițială: - Ruta universitară A – program psihopedagogic de 60 credite ECTS - în timpul studiilor de licență, echivalat ulterior în masterul didactic și continuat cu a doua parte a masterului cu încă 60 ECTS; - Ruta universitară B – master didactic (120 ECTS). Ultima frază se poate elimina, întrucât expune aceeași idee ca cea anterioară. A se vedea mai sus alin. (7) Se elimină ultima precizare. Structura curriculumului se poate stabili prin OM, nu este oportună precizarea ponderii activităților sau a distribuției creditelor în lege.
17	Art. 103 (1) Pregătirea practică din cadrul programelor de studii universitare de masterat didactic se realizează prin stagiatura didactică, care constă în desfășurarea de activități didactice în unități de învățământ de aplicație și în alte categorii de instituții și organizații.	Art. 103 (1) Pregătirea practică din cadrul programelor de studii universitare de masterat didactic se realizează prin abilitarea didactică, care constă în desfășurarea de activități didactice în BPP/unități de învățământ de aplicație, pe baza contractelor oficiale de colaborare inter-instituțională.	A se vedea mai sus (7) referitor la includerea stagiaturii în programul de studii. Pentru debirocratizare, se propune încheierea contractelor de practică între instituțiile de învățământ superior și bazele de practică sau unitățile de

	(2) Stagiatura didactică se realizează în baza unor acorduri-cadru încheiate între unitățile de învățământ preuniversitar de aplicație în care aceasta se desfășoară, instituțiile de învățământ superior, care asigură formarea inițială și Direcțiile Județene de Învățământ Preuniversitar/Direcția Municipiului București de Învățământ Preuniversitar.	(2) Activitățile de practică din cadrul programelor de studii universitare de masterat didactic și din cadrul programului de formare psihopedagogică se pot derula pe durata unei perioade de stagiu în străinătate în cadrul unui program al Uniunii Europene, care are o componentă dedicată formării inițiale a profesorilor, perioadă certificată prin documentul de mobilitate Europass.	aplicație, stabilite deja prin OM (ex., OM 3654/ 2021). Acordul cu DJIP / DMIP nu aduce nimic semnificativ, este doar o etapă administrativă în plus, din moment ce unitățile de aplicație sunt deja cunoscute. Avizul DJIP / DMIP poate fi util doar atunci când se solicită colaborarea cu o unitate școlară care nu are deja statutul de BPP sau de școală de aplicație. Chiar și în acest caz, un aviz al ISJ este suficient, deoarece toate elementele relevante ale colaborării se stabilesc între universitates și baza de practică sau școala de aplicație. Se propune renunțarea la alin (4). Nu împiedică nimic colaborarea interinstitucională (cu organizații de diferite tipuri). Acest alineat poate conduce la mutarea practicii pedagogice în zone mai puțin accesibile tuturor sau mai puțin controlate din punct de vedere al calității. Propunem păstrarea activităților de practică pedagogică în cadrul bazelor de practică, unde sunt disponibile toate tipurile de activități – și școlare, și extrașcolare, și servicii suport. Se propune eliminarea alin (6) întrucât aceste repere pentru organizarea practicii pedagogice sunt stabilite prin OM, iar aceste criterii au fost luate în calcul.
18	Art. 107 Absolvenții programelor de studii universitare de licență cu specializarea „Educația timpurie”, ai	Art. 107 Absolvenții programelor de studii universitare de licență cu specializarea „Educația timpurie”, ai	Specializarea oferită de liceul pedagogic este diferită de cea prin licența în

	liceelor pedagogice cu specializarea pedagogia învățământului primar care au parcurs studii de licență cu specializarea „Pedagogia învățământului primar și preșcolar”, ai programelor de studii de masterat didactic de 60 de credite care au parcurs programul de formare psihopedagogică, ai programelor de studii universitare de masterat didactic de 120 de credite, ai programelor de studii universitare de masterat cu specializarea psihopedagogie specială, respectiv consiliere școlară și în carieră, și cei ai programelor de studii postuniversitare de formare profesională a adulților pentru reconversie profesională au dreptul de a participa la examenul de licențiere, pentru a obține statutul de cadru didactic cu drept de practică.	liceelor pedagogice cu specializarea Învățător, care au parcurs studii de licență cu specializarea „Pedagogia învățământului primar și preșcolar”, ai programelor de studii de masterat didactic de 60 de credite care au parcurs programul de formare psihopedagogică de 60 de credite, ai programelor de studii universitare de masterat didactic de 120 de credite, ai programelor de studii universitare de masterat cu specializarea psihopedagogie specială, respectiv consiliere școlară și în carieră, și cei ai programelor de studii postuniversitare de formare profesională a adulților pentru reconversie profesională care și-au completat postuniversitar pregătirea psihopedagogică aferentă noii specializări, au dreptul de a participa la examenul de licențiere în cariera didactică, pentru a obține statutul de cadru didactic licențiat, cu drept de practică.	Pedagogia învățământului primar și preșcolar (necesară corecția denumirii programului cf. nomenclator specializări din HG) și ar fi necesare titlaturile diferite. Utilizarea aceluiași specializări în învățământul preuniversitar și universitar poate crea confuzie. Programele de reconversie profesională duc la obținerea unei diplome echivalente unei noi licențe; necesită completarea formării psihopedagogice, în regim postuniversitar, pentru noua specializare dobândită prin reconversie.
19	Art. 120 (1)...(4) (5) Pentru a asigura respectarea principiilor învățământului centrat pe student, statul sprijină și furnizează mijloace adecvate instituțiilor de învățământ superior pentru: a) a îmbunătăți formarea inițială și continuă a cadrelor didactice; b) dezvoltarea profesională a personalului didactic auxiliar și a personalului administrativ.	(5) Pentru a asigura respectarea principiilor învățământului centrat pe student, statul sprijină și furnizează mijloace adecvate instituțiilor de învățământ superior pentru: a) a îmbunătăți formarea inițială și continuă a cadrelor didactice; b) dezvoltarea profesională a personalului didactic auxiliar și a personalului administrativ. Studentii sunt implicați în evaluarea personalului didactic auxiliar și administrativ cu care interacționează.	Este pozitivă luarea în considerare a formării personalului instituțiilor de învățământ superior drept o prioritate, însă, pentru a garanta o îmbunătățire constantă a performanței cadrelor didactice, a personalului didactic auxiliar și a personalului administrativ, astfel încât să lucreze în mod profesionist și echitabil cu o populație diversă de studenți, chiar studenții ar trebui să fie cei consultați cu prioritate, în mod recurent și etapizat, pentru a afla care este situația reală. Mai mult decât atât, amintim că un proces de follow-up este absolut vital pentru buna funcționare a evaluării realizate de către studenți.

20	Art.125 (1)...(2) (3) Fiecare instituție de învățământ superior instituie un sistem de aplicare și monitorizare a respectării prevederilor Codului drepturilor și obligațiilor studentului. Asociațiile studenților pot prezenta un raport anual privind respectarea codului, care este public pe site-ul instituției.	Art.125 (3) Fiecare instituție de învățământ superior instituie un sistem de aplicare și monitorizare a respectării prevederilor Codului drepturilor și obligațiilor studentului. Asociațiile studenților, atât de la nivelul universităților, cât și de la nivelul facultăților, prezintă un raport anual privind respectarea codului, care este public pe site-ul instituției. Raportul se dezbate în prima ședință a Senatului sau Consiliului Facultății de la începerea anului universitar, după caz, universitatea sau facultatea fiind obligate să publice, pe site-ul propriu, raportul realizat de asociații, precum și măsurile asumate pentru remedierea eventualelor deficiențe identificate.	Promovarea principiului transparenței, implicarea asociațiilor studențești în analiza respectării drepturilor și obligațiilor studenților, asigurarea faptului că universitatea își asumă public răspunderea față de eventualele neregularități. Fără instituirea garanțiilor procedurale prevăzute în amendament, există riscul ca rapoartele de implementare a CDOS să fie complet ignorate, prevederea legală pierzându-și finalitatea. Din perspectiva nivelului de raportare, având în vedere diferențele ample de reglementare regăsite la nivelul facultăților în cadrul mai multor universități, considerăm că rapoartele trebuie elaborate la ambele niveluri, dacă există asociații studențești care activează în cadrul acestora.
21	Art.126 (1)...(4) (5) Studenții sunt reprezentați în toate structurile decizionale și consultative din învățământ superior.	Art.126 (5) Studenții sunt reprezentați în toate structurile decizionale, executive și consultative din instituțiile de învățământ superior.	
22	Art.128 (1)...(8) (9) Studenții cu dizabilități fizice au dreptul să aibă căi de acces adaptate acestora în totalitatea spațiilor universitare, precum și condiții pentru desfășurarea normală a activităților academice, sociale și culturale în cadrul instituțiilor de învățământ superior. Normele privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități se adoptă prin ordin al ministrului	Art.128 (9) Studenții cu dizabilități fizice au dreptul să aibă căi de acces adaptate acestora în totalitatea spațiilor universitare, precum și condiții pentru desfășurarea normală a activităților academice, sociale și culturale în cadrul instituțiilor de învățământ superior, inclusiv proceduri de admitere adaptate. Normele privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu	Extinderea garanțiilor privind facilitățile oferite studenților cu dizabilități.

	Educației.	dizabilități, inclusiv privind existența unei structuri administrative universitare care gestionează studenții cu dizabilități, se adoptă prin ordin al ministrului Educației.	
23	Art. 130 (1)...(7) (8) Componenta consiliului școlii doctorale se stabilește prin votul universal, direct și secret al conducătorilor de doctorat, respectiv al studenților-doctoranzi din școala doctorală respectivă. Studenții-doctoranzi au cel puțin un reprezentant în cadrul consiliului. (9) La nivelul facultății, stabilirea structurilor și a funcțiilor de conducere se face după cum urmează: a) componența membrilor consiliului facultății este de maximum 75% cadre didactice și de cercetare și de minimum 25% studenți. Reprezentanții cadrelor didactice și de cercetare în consiliul facultății sunt aleși prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din departamentele facultății, iar reprezentanții studenților sunt aleși prin vot universal, direct și secret de către studenții facultății; b) decanii sunt selectați prin concurs public, organizat de către rectorul instituției de învățământ superior la nivelul facultății. La concurs pot participa persoane din cadrul instituției de învățământ superior sau din orice facultate de profil din țară ori din străinătate care, pe baza audierii în plenul consiliului facultății, au primit avizul acestuia de participare la concurs. Consiliul facultății are obligația de a aviza minimum 2 candidați;	Art. 130 (8) Componenta consiliului școlii doctorale se stabilește prin votul universal, direct și secret al conducătorilor de doctorat, respectiv al studenților-doctoranzi din școala doctorală respectivă. Studenții-doctoranzi reprezintă 25% dintre membrii consiliului și au cel puțin un reprezentant în cadrul consiliului. (9) La nivelul facultății, stabilirea structurilor și a funcțiilor de conducere se face după cum urmează: a) componența membrilor consiliului facultății este de maximum 66% cadre didactice și de cercetare inclusiv 1 reprezentant al personalului auxiliar și de minimum 33% student. Reprezentanții cadrelor didactice și de cercetare în consiliul facultății sunt aleși prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din departamentele facultății, iar reprezentanții studenților sunt aleși prin vot universal, direct și secret de către studenții facultății;	Armonizare cu alineatul anterior

24	Art. I31 (1) Senatul universitar este compus din maximum 75% personal didactic și de cercetare și din minimum 25% reprezentanți ai studenților. (2) Membrii senatului universitar, cadre didactice și cercetători titulari, sunt aleși, fără excepție, în circumscripții electorale stabilite prin carta universitară, prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și cercetătorilor titulari. (3) Membrii senatului universitar, studenți, sunt aleși, fără excepție, în circumscripții electorale stabilite prin carta universitară, prin votul universal, direct și secret al studenților. (7) În cadrul instituțiilor de învățământ superior ai căror salariații sunt organizați în sindicat și acesta este reprezentativ, un reprezentant al acestuia participă, în calitate de observator, la ședințele senatului universitar.	Art. I31 (1) Senatul universitar este compus din maximum 66% personal didactic și de cercetare și din minimum 33% reprezentanți ai studenților. (2) Membrii senatului universitar, cadre didactice și cercetători titulari, sunt aleși, fără excepție, în circumscripții electorale stabilite prin carta universitară, prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și cercetătorilor titulari. (3) Membrii senatului universitar, studenți, sunt aleși, în circumscripții electorale stabilite prin carta universitară, prin votul universal, direct și secret al studenților. (7) În cadrul instituțiilor de învățământ superior unde salariații sunt organizați în sindicat/sindicate un reprezentant al acestuia/al sindicatului cu cel mai mare număr de membri (în cazul existenței mai multor syndicate) participă, în calitate de observator, la ședințele senatului universitar, precum și în comisiile senatului universitar. Dacă nu există sindicat sau syndicate se desemnează un reprezentant al salariaților la ședințele de senat ca observator, precum și în comisiile senatului universitar.	Este necesară creșterea ponderii studenților în structurile decizionale, pentru a asigura o mai bună reprezentare a intereselor acestora. Participarea la luarea deciziilor presupune posibilitatea de a influența în mod real deciziile care sunt luate, iar în cazul de față, după 27 de ani în care situația a stagnat și după un proces de evoluție a sistemului, considerăm că este momentul să îmbunătățim participarea beneficiarilor primari ai educației la procesul decizional. Dacă în alte țări (ex. Lituania) studenții reprezentanți au drept de veto asupra unor propuneri care îi afectează direct, impunând reluarea procesului de elaborare și consultare, și în alte țări există sisteme de co-decizie pe numeroase probleme ce vizează studenții, prin raportare la modul de funcționare a structurilor universitare interne în România, credem că cel mai optim mod de a capacita studenții și implicarea lor este prin creșterea ponderilor decizionale în structurile decizionale. Acest proces de co-interesare reprezintă și un factor motivațional de implicare în comunitate, de responsabilizare și de preluare a inițiativei pentru îmbunătățirea comunității universitare, în interesul tuturor membrilor ei. De asemenea, pot exista și reprezentanți ai organizațiilor studențești în Senat.
----	--	---	---

25	Art. 132 (1) Rectorul instituțiilor de învățământ superior de stat și particulare se desemnează prin una dintre următoarele modalități: a) pe baza unui concurs public, în baza unei metodologii aprobate de senatul universitar nou-ales, conformă cu prezenta lege; b) prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice titulare și cercetătorilor titulari din cadrul instituției de învățământ superior și al reprezentanților studenților din senatul universitar și din consiliile facultăților. (2) Cu minimum 3 luni înainte de fiecare desmenare a rectorului, se stabilește modalitatea de desemnare a acestuia, în conformitate cu prevederile alin.(1), prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice titulare și a cercetătorilor titulari din cadrul instituției de învățământ superior și al reprezentanților studenților din senatul universitar, care au o pondere de minimum 25% din totalul membrilor senatului universitar, precum și al reprezentanților studenților din consiliile facultăților, care au o pondere de minimum 25% din totalul membrilor consiliului fiecărei facultăți.	La Art. 132, după alin. (2) se introduce alin. (3) cu următorul cuprins: (3) Ponderea votului studenților în rezultatul votului, atât în ceea ce privește alegerea modalității de desemnare prevăzute la alin. (2), cât și în ceea ce privește componența comisiei de concurs public sau în votul universal prevăzut la alin. (1) lit. b) este de 25%. Mecanismul prin care se asigură respectarea ponderii de 25% a votului studenților este stabilit prin ordin al Ministrului Educației, la propunerea federațiilor naționale reprezentative studențești.	Ar fi redundant să se reitereze susținerile și argumentele ANOSR privind importanța implicării studenților în procesul decizional; de altfel, credem că acestea reprezintă o premisă a sistemului de învățământ superior, dat fiind faptul că aceste drepturi sunt recunoscute unanim și sunt aplicate când vine vorba de organele deliberative (Senat, Consiliul Facultății). Corpul electoratului este întotdeauna cel care conturează planurile și prioritățile candidaților. În momentul în care 95% din electorat este alcătuit din cadre didactice, este de natura evidentului modul în care planurile de candidatură vor fi constituite, ceea ce s-a dovedit, statistic, și în analiza ANOSR din 2019 privind planurile de candidatură ale rectorilor, când 30% din planurile candidaților la poziția de rector, dintre cele doar 40 aflate pe site-urile universităților, nu menționau deloc consultarea studenților. În contextul fundamentării legii educației pe principiul învățământului centrat pe student, strategiile de dezvoltare ale mediului academic trebuie să urmărească acest deziderat, care nu poate fi atins, la nivel practic, în contextul în care studenții nu vor reprezenta o parte substanțială din corpul electoratului. Fiind beneficiarii direcți ai acului educațional, net superiori din punct de vedere numeric și considerați parteneri cu drepturi egale ai comunității academice, ANOSR consideră că ponderea de 25%,
----	--	--	---

			pe care studenții o dețineau în procesul de alegere a rectorului până în anul 2011, este elementul-cheie care poate asigura considerarea studenților ca parteneri egali. Acest procent pe care îl solicităm în procesul de alegere a Rectorului nu reprezintă o majoritate decisivă, însă este suficient pentru a conta realmente, nu doar pe hârtie, în luarea deciziei. Considerăm că nu există niciun motiv pentru care principiul implicării studenților în luarea deciziilor, exprimat prin ponderea de 25% în alegerea Rectorului și în componența Consiliului de Administrație, să nu fie aplicat consecvent, iar studenții să beneficieze și în aceste procese decizionale de implicarea firească.
26	Art.133 (2) Senatul universitar nou ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului formată, în proporție de 50%, din membri ai instituției de învățământ superior și, în proporție de 50%, din personalități științifice și academice din afara instituției de învățământ superior, din țară și din străinătate. Această comisie este formată din minimum 12 membri, dintre care cel puțin un reprezentant al studenților sau un absolvent al instituției de învățământ superior desemnat de către studenții din senatul universitar, conform cartei universitare și un reprezentant al sindicatului reprezentativ, în calitate de observator. De asemenea, senatul universitar nou ales elaborează și aprobă metodologia de selecție și de recrutare a rectorului, conform legii.	Art.133 (2) Senatul universitar nou ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului formată, în proporție de 50%, din membri ai instituției de învățământ superior și, în proporție de 50%, din personalități științifice și academice din afara instituției de învățământ superior, din țară și din străinătate. Această comisie este formată din minimum 12 membri, dintre care cel puțin 25% reprezentanți ai studenților și 1 reprezentant al absolvenților instituției de învățământ superior, desemnați de către studenții din senatul universitar, conform cartei universitare și un reprezentant al sindicatului reprezentativ, în calitate de observator. De asemenea, senatul universitar nou ales elaborează și aprobă metodologia de avizare, de selecție și de recrutare a rectorului, conform legii.	

27	Art.134 (7) Consiliul de administrație al instituțiilor de învățământ superior de stat este format din rector, prorectorii, decanii, directorul general administrativ, directorul general adjunct administrativ și un reprezentant al studenților. În cadrul instituțiilor de învățământ superior unde salariații sunt organizați în sindicat, un reprezentant al acestuia participă, în calitate de observator, la ședințele consiliului de administrație.	Art.134 (7) Consiliul de administrație al instituțiilor de învățământ superior de stat este format din rector, prorectorii, decanii, directorul general administrativ, directorul general adjunct administrativ, un reprezentant al sindicatului și reprezentanți ai studenților, desemnați conform Cartei Universitare, în pondere de minimum 25%.	
28	Art. 136 (1)...(5)	Art. 136 (6) Membrii Consiliului de administrație, prodecanii și directorii de departamente academice nu pot fi membri ai Senatului universitar.	Structura executivă trebuie disociată de structura legislativă, în caz contrar conflictul de interese este vădit. Persoana care propune o decizie ajunge să o voteze și persoana care ar trebui să controleze conducerea universității ajunge să se autocontroleze. Separarea „puterilor” este un principiu de bază în acest sens, care trebuie să delimiteze două categorii de funcții vădit distincte.
29	Art. 136 (1)...(3) (4) Mandatul senatului universitar este de 5 ani. Durata mandatului unui membru al senatului universitar este de 5 ani. Pentru studenți, durata mandatului se reglementează prin carta universitară.	Art. 136 (4) Mandatul senatului universitar este de 4 ani. Durata mandatului unui membru al senatului universitar este de 4 ani. Pentru studenți, durata mandatului se reglementează prin carta universitară.	
30	Art.137 (5) Durata mandatului de rector este de 5 ani. O persoană nu poate ocupa funcția de rector la aceeași instituție de învățământ superior pentru mai mult de două mandate.	Art.137 (5) Durata mandatului de rector este de 4 ani. Mandatul poate fi înnoit cel mult o dată. O persoană nu poate fi rector al aceleiași instituții de învățământ superior pentru mai mult de 8 ani, indiferent de perioada în care s-au derulat mandatele și de întreruperile acestora.	
31	Art. 145 (1)...(8)	Art. 145 (1)...(8)	

	(9) Nu pot ocupa funcțiile de conducere prevăzute la art. 130 alin. (2) persoanele condamnate penal definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni pentru care nu a intervenit reabilitarea.	(9) Nu pot ocupa funcțiile de conducere prevăzute la art. 130 alin. (2) persoanele condamnate penal definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni pentru care nu a intervenit reabilitarea, precum și persoanele care se află în structurile partidelor politice.	Astfel, se evită politizarea învățământului superior.
32	Art. 146 Finanțarea cheltuielilor pentru educație, la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu toate componentele sale, reprezintă, anual, minimum 15% din cheltuielile bugetului general consolidat.	Art. 146 (1) Finanțarea cheltuielilor pentru educație, la nivelul sistemului național de învățământ, cu toate componentele sale de asigurare a funcționării, reprezintă, anual, minimum 15% din cheltuielile bugetului general consolidat. (2) În conformitate cu principiul importanței sociale a muncii, salarizarea întregului personal didactic de predare se realizează în mod progresiv, având la bază salariul mediu brut pe economie din anul bugetar încheiat, în raport de funcția de predare, studii și vechime. (3) Salariile de bază prevăzute în anexele legilor de salarizare, pentru personalul din instituțiile de învățământ superior, reprezintă nivelul minim, iar nivelul maxim se stabilește prin majorarea acesteia în funcție de specificul activității desfășurate și de calitatea acesteia. Sumele pentru aceste majorări se vor plăti cu încadrare în bugetul aprobat.	Având în vedere importanța socială a muncii în cele două sisteme de învățământ (preuniversitar și universitar) și ținând seama de corelarea salarizării personalului didactic de predare din cele două sisteme de învățământ, prin legile de salarizare existente și prin faptul că profesorul gradul I, cu vechime în învățământ de peste 25 de ani, are salarizarea similară cu cea a unui conferențiar universitar, cu vechime în învățământ de 15-20 ani, este firesc ca în ambele legi să se regăsească aceleași prevederi de finanțare și de salarizare. Astfel, sunt necesare modificări în articolele din Legea învățământului superior, pentru a fi corelate cu cele din Legea învățământului preuniversitar.
33	Art. 147 (1)...(9)	Art. 147 (10) Pentru sumele de bani sau bunurile primite de instituțiile de învățământ superior în baza unui legat cu sarcină sau a unei donații cu sarcină, Senatul hotărăște asupra modalității de gestionare a acestora, putând constitui plasamente de fonduri, realiza investiții, încheia	În cazul în care ÎIS (Instituția de învățământ superior) primește bunuri/bani cu sarcina de a le folosi în interesul instituției /studentilor, universitatea trebuie să aibă libertatea de a le gestiona astfel încât să respecte

		contracte de vânzare, de schimb sau de închiriere sau desfășurând orice altă activitate oportună, cu respectarea legii, în scopul îndeplinirii sarcinilor impuse prin testament sau prin contractul de donație.	sarcinile.
34	Art. 148 (1)...(19) (20) Fondurile pentru burse și protecție socială a studenților din instituțiile de învățământ superior de stat se alocă în funcție de numărul de studenți înmatriculați la programele de studii la forma de învățământ cu frecvență, pe locuri fără taxă de studii pe baza costului standard pentru fondul de burse și protecție socială. Valoarea costului standard pentru fondul de burse și protecție socială în lei/lună/student este echivalentul a 10% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată.	Art. 148 (20) Fondurile pentru burse și protecție socială a studenților din instituțiile de învățământ superior de stat se alocă în funcție de numărul de studenți înmatriculați la programele de studii la forma de învățământ cu frecvență, pe locuri fără taxă de studii pe baza costului standard pentru fondul de burse și protecție socială. Valoarea costului standard pentru fondul de burse și protecție socială în lei/lună/student este echivalentul a 10% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată. Din fondul de burse repartizat universităților, minimum 30% din total este alocat pentru categoria de burse sociale, de care pot beneficia și studenții înmatriculați în regim cu taxă.	Preluarea prevederii actuale din OMEN nr. 3392/2017; ridicarea la nivel de lege a prevederii conform căreia un procent de 30% din fonduri sunt alocate bursei sociale, precum și clarificarea faptului că beneficiarii bursei sociale pot fi și studenții înmatriculați în regim cu taxă.
35	Art. 148 (1)...(23) (24) Instituțiile de învățământ superior pot suplimenta fondul de burse din venituri proprii.	Art. 148 (24) Instituțiile de învățământ superior au obligația de a suplimenta fondul de burse din venituri proprii. Ponderea veniturilor proprii în fondul de burse constituie indicator de evaluare externă a calității.	Fără a reglementa o pondere minimă, universitățile trebuie să aibă obligația de a contribui la fondul de burse, având în vedere obiectivele pe care trebuie să le îndeplinească, printre care și promovarea performanței, respectiv sprijinirea echității. Acest angajament al universității trebuie statuat la nivel legal drept indicator de evaluare externă a calității, ceea ce se întâmplă și în prezent prin Metodologia ARACIS (HG 915/2017).
36	Art. 148	Art. 148	

	(1)..(25) (26) Cuantumul minim al bursei sociale se propune anual de către CNFIS, și se adoptă prin ordin al ministrului educației și trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare. Bursele sociale se pot cumula cu alte tipuri de burse, conform criteriilor generale de acordare a burselor, stabilite prin ordin al ministrului educației.	(26) Cuantumul minim al bursei sociale se propune anual de către CNFIS, se adoptă prin ordin al ministrului educației și trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare. Bursele sociale se cumulează cu alte tipuri de burse, dacă studentul îndeplinește criteriile pentru ambele categorii de burse, conform criteriilor generale de acordare a burselor, stabilite prin ordin al ministrului educației.	Deși intenția legiuitorului ar trebui să fie clară, încă există instituții de învățământ superior care interpretează vădit eronat verbul „pot”, nu în sensul în care aceștia cumulează bursele, dacă îndeplinesc criteriile aferente ambelor categorii, ci în sensul că este la latitudinea ÎFS să decidă, pentru finanțarea oferită de la stat, dacă studenții pot sau nu pot cumula bursele, ceea ce este vădit eronat.
37	Art. 148 (1)..(26) (27) Criteriile specifice de acordare a burselor se stabilesc prin metodologia propriei fiecărei instituții de învățământ superior.	Art. 148 (27) Criteriile specifice de acordare a burselor se stabilesc prin metodologia propriei fiecărei instituții de învățământ superior, în urma consultării organizațiilor studențești și a studenților reprezentanți în Senat, și sunt adoptate de Senatul universitar.	Având în vedere faptul că această chestiune a reglementării împărțirii burselor ține în mod clar de studenți, considerăm că aceștia sunt cei mai în măsură să propună mecanismele aferente. În orice caz, propunerea este, ulterior, discutată în Consiliul de administrație și, respectiv, adoptată de Senat.
38	Art. 148 (1)..(28) (29) Instituțiile de învățământ superior de stat pot aloca fonduri pentru cluburile sportive universitare, pentru institutele naționale de cercetare-dezvoltare, pentru institutele de cercetare-dezvoltare, pentru stațiunile didactice și de cercetare-dezvoltare, pentru spitalele și farmaciile universitare, precum și entitățile aflate în coordonare sau subordonare și pot pune la dispoziția acestora baza materială a instituției de învățământ superior, în mod gratuit.	Art. 148 (29) Instituțiile de învățământ superior de stat pot aloca fonduri pentru activitățile asociațiilor studențești, cluburile sportive universitare, pentru institutele naționale de cercetare-dezvoltare, pentru institutele de cercetare-dezvoltare, pentru stațiunile didactice și de cercetare-dezvoltare, pentru spitalele și farmaciile universitare, precum și pentru alte entități aflate în coordonare sau subordonare și pot pune la dispoziția acestora baza materială a instituției de învățământ superior, în mod gratuit.	Introducerea asociațiilor studențești, ca parteneri principali ai universităților, cu activitate complexă de reprezentare a studenților și îmbunătățire a condițiilor de studiu și trai, de sprijinire a studenților, oferiți de oportunități non-formale etc., în rândul beneficiarilor de fonduri și bază materială.
39	Art. 149 (1)..(5) (6) Condițiile de finanțare a beneficiarilor de burse	Art. 149 (6) Cuantumul bursei pentru studenții români	Această prevedere a fost adoptată de Parlament în legislatura precedentă,

	și stagii de specializare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.	de pretutindeni oferite în baza ofertei unilaterale a statului român este egal cu cuantumul minim al bursei sociale. Condițiile de finanțare a beneficiarilor de burse și stagii de specializare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.	modificând Legea educației naționale. Aceleași argumente de echitate privind susținerea etnicilor români de pretutindeni, care au determinat adoptarea amendamentului în urmă cu câteva luni, se mențin și în prezent.
40	Art. 153 (1)... (2) Comisiile naționale de la nivelul Ministerului Educației sunt: a) Comisia Națională pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS); b) Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), sprijinită în activitatea sa de un Registru de experți, constituit prin ordin al ministrului educației; d) Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar (CNEMU), sprijinită în activitatea sa de un Registru de experți, constituit prin ordin al ministrului educației; e) Comisia Națională de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS); f) Comisia Națională al Bibliotecilor Universitare (CNBU). (3) Membrii Comisiilor consultative prevăzute la alin. (2) sunt numiți prin ordin al ministrului educației, și sunt cadre didactice, având cel puțin funcția didactică de conferențiar obținută în România ori echivalentă obținută în străinătate. Pot fi numiți în cadrul comisiilor consultative și membri ai Academiei Române și ai unor instituții de cultură. CNATDCU și CNEMU au în componență și câte un reprezentant al studenților, cu drept de vot. În CNFIS, CNSPIS și CNBU reprezentantul studenților are statut de observator.	Art. 153 g) Comisia Națională pentru Servicii Sociale Studentești (CNSSS). (3) Membrii Comisiilor consultative prevăzute la alin. 2) sunt numiți prin ordin al ministrului educației și sunt cadre didactice, având cel puțin funcția didactică de conferențiar ori echivalentă obținute în străinătate sau membri ai Academiei Române și ai unor instituții de cultură. Comisiile naționale prevăzute la alin. (2) vor avea în componența lor și câte un membru al federației sindicale reprezentative din învățământul superior de stat cu cei mai mulți membri. CNATDCU și CNEMU au în	Este de natura evidenței faptului că nu regăsim o unitate la nivel național în ceea ce privește existența și calitatea anumitor servicii sociale studentești. Așadar, considerăm necesar și solicităm înființarea CNSSS - Comisia Națională pentru Servicii Sociale Studentești, aptă să evalueze la nivel național și să propună recomandări, surse de finanțare etc privind funcționarea căminelor, cantinelor, centrelor de consiliere și orientare în carieră, să implementeze programul național de reducere a abandonului universitar, să elaboreze proiectul de strategie națională privind dimensiunea socială a învățământului superior, adoptat de Ministerul educației sau să analizeze și să formuleze recomandări privind îmbunătățirea politicilor naționale și instituționale de sprijinire a serviciilor sociale studentești, tocmai din dorința de a produce o îmbunătățire a serviciilor sociale de care beneficiază studenții în prezent.

	Reprezentanții studenților sunt nominalizați de federațiile naționale studențești. Criterii de selecție și numire a membrilor Comisiilor naționale prevăzute la alin. (2) vizează competența, disponibilitatea asumată de a activa în comisii și absența sancțiunilor privind încălcarea normelor de etică și deontologie universitară	componentă și câte 3 reprezentanți ai studenților, cu drept de vot. În CNFIS, CNSPIS și CNBU reprezentanții studenților are statut de observatori. Reprezentanții studenților sunt nominalizați de federațiile naționale studențești. Criterii de selecție și numire a membrilor Comisiilor naționale prevăzute la alin. (2) vizează competența, disponibilitatea asumată de a activa în comisii și absența sancțiunilor privind încălcarea normelor de etică și deontologie universitară.	
41	Art. 153 (1)...(7) (8) Activitatea comisiilor naționale prevăzute la alin. (2) este coordonată de Direcția Generală care gestionează învățământul superior din cadrul Ministerului Educației.	Art. 153 (8) Activitatea comisiilor naționale prevăzute la alin. (2) este coordonată de Direcția Generală care gestionează învățământul superior din cadrul Ministerului Educației. Comisiile sunt independente și autonome față de orice ingerință a Ministerului Educației în activitatea proprie.	Clarificarea faptului că Ministerul Educației nu poate impune comisiilor consultative adoptarea sau neadoptarea unor hotărâri, rezoluții, puncte de vedere etc.
42	Art. 159 CNBU are în atribuții elaborarea strategiei de dezvoltare, evaluare periodică și coordonare a sistemului de bibliotecă din învățământul superior și propune Ministerului Educației strategia pentru accesul la bazele internaționale de date și informare electronică.	Art. 159¹ CNSSS are următoarele atribuții principale: a) stabilirea unor standarde de calitate privind funcționarea căminelor, cantinelor, centrelor de consiliere și orientare în carieră; b) Implementarea programului național de reducere a abandonului universitar	Se solicită și adăugarea punctuală a atribuțiilor CNSSS. Astfel CNSSS să reprezinte atât un barometru al tuturor categoriilor de servicii sociale dedicate studenților, dar și un furnizor de exemple de bună practică și politici naționale și recomandări instituționale instituționale ce au rolul de a sprijini și de a îmbunătăți serviciile sociale studențești. Structuri

		c) Elaborarea proiectului de strategie națională privind dimensiunea socială a învățământului superior, adoptat de Ministerul educației d) Analizează și formulează recomandări privind îmbunătățirea politicilor naționale și instituționale de sprijinire a serviciilor sociale studentesști.	care realizează politici sistemice privind serviciile studentesști se găsesc și în Franța (CNOUS) sau Germania, printre alte state.
43	Art. 165 (1) Normele de etică și deontologie universitară prevăzute la art. 166 sunt explicitate prin Codul cadru de etică și deontologie universitară prevăzut la art. 160 alin. (2), lit. a), putând fi completate prin codurile de etică și deontologie universitară, parte din cartea universitară, cu respectarea prevederilor legale.	Art. 165 (1) Normele de etică și deontologie universitară prevăzute la art. 166 sunt explicitate prin Codul cadru de etică și deontologie universitară prevăzut la art. 160, alin. (2), lit. a.	
44	Art. 169 (1) În sensul prezentei legi, reprezintă conflict de interese următoarele situații: a) ocuparea concomitentă de funcții de către persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, astfel încât fiecare să se afle față de celălalt într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași instituție de învățământ superior; b)... c) participarea în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț sau rudă de gradul III;	Art. 169 (1) În sensul prezentei legi, reprezintă conflict de interese următoarele situații: a) ocuparea concomitentă de funcții de către persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al IV-lea inclusiv, astfel încât fiecare să se afle față de celălalt într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași instituție de învățământ superior; (...) c) participarea în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț sau rudă de gradul IV;	Includerea verilor primari și a soților acestora în categoria incompatibilităților este firească prin raportare la necesitatea înlăturării oricărui potențial conflict de interese sau a aparenței unei astfel de situații în mediul universitar.
45	Art. 169 (1)...(4) (5) În sensul prezentei legi, reprezintă incompatibilitate: a) situația în care o persoană deține sau exercită în	Art. 169	

	cumul funcțiile de conducere de rector, de prorector, de decan, de prodecan, de director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție, director de filială/extensie sau funcția de președinte al senatului și o funcție de conducere prevăzută la art. 130 alin. (2). b) situația în care o persoană deține sau exercită una dintre funcțiile de conducere de rector, de prorector, de decan, de prodecan, de director de departament, director de filială/extensie și este numit într-o funcție precum: ministru, secretar de stat, primar, viceprimar, președinte consiliul județean. c) situația în care un ordonator de credite din cadrul unei instituții de învățământ superior deține sau exercită, în paralel, o altă funcție în calitate de ordonator de credite al unei instituții publice centrale sau locale.	d) Nu pot ocupa funcții de conducere în învățământul superior senatorii, deputații, membrii Guvernului, secretarii de stat, primarii, viceprimarii, consilierii locali, consilierii județeni și membrii organelor de conducere a partidelor politice.	Dublarea unei poziții de conducere dintr-o universitate cu una dintre calitățile menționate (senator, deputat, membru al Guvernului etc.) duce la incapacitatea acestor persoane (rector, prorectori, director general administrativ, decani, prodecani, directori de departament, directori de școală doctorală) de a-și îndeplini cu brio toate atribuțiile. De asemenea, nu considerăm oportună politizarea conducerii universității prin dublarea acestor funcții
46	Art. 171 (1) În baza hotărârilor comisiilor de etică universitare, instituțiile de învățământ superior aplică sancțiuni personalului didactic, didactic	Art. 171 (1) Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CNATDCU privind existența plagiatului într-o teză de doctorat;	Problema identificată de CCR în Decizia nr. 364/2022 rămâne și în varianta actuală a legii.

	auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere. (2) Sancțiunile sunt puse în aplicare prin decizia rectorului. (3) Tipurile de sancțiuni prevăzute pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară sunt: a) avertisment scris; b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de etică și deontologie universitară; c) destituirea din funcția de conducere; d) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice competitive; e) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs; f) destituirea din funcția didactică sau de cercetare; (4) Comisiile de etică universitară, de la nivelul instituțiilor de învățământ superior, cercetează existența abaterilor de la normele de etică și deontologie universitară și se pronunță în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării, prin hotărâre motivată în baza unui raport, care se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea. Deciziile comisiilor de etică se publică pe site-ul instituțional. (5) În termen de 30 de zile de la comunicare, hotărârea poate fi contestată la CNATDCU sau CNEMU, după caz. CNATDCU sau CNEMU, după caz, se pronunță prin decizie motivată în termen de 45 de zile calendaristice, care se comunică instituției de învățământ superior, comisiei de etică universitară.	(2) CNATDCU se pronunță asupra sesizării, potrivit normelor materiale și procedurile stabilite prin Ordin al Ministrului Educației, confirmând sau infirmând existența plagiatului; (3) CNATDCU se pronunță asupra sesizării în maximum 90 de zile de la înregistrare; (4) Dacă CNATDCU infirmă existența plagiatului în teza de doctorat, acest fapt nu împiedică depunerea unei noi sesizări. Prevederile privind abuzul de drept sunt aplicabile în mod corespunzător; (5) Dacă CNATDCU confirmă existența plagiatului în teza de doctorat, acesta publică decizia de confirmare a plagiatului pe site-ul propriu și introduce, în maximum 15 zile, acțiunea în constatarea caracterului plagiat al lucrării la Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Tribunalului București. Acțiunea este scutită de taxă de timbru; (6) Tribunalul București se pronunță în maximum 30 de zile asupra acțiunii în constatare; (7) Sentința Tribunalului București poate fi atacată cu recurs, în maximum 5 zile de la comunicare, care se depune la Tribunalul București; recursul se judecă în maximum 30 de zile de la depunerea la Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Curții de Apel București, iar decizia pronunțată este definitivă; (8) Hotărârea instanței, rămasă definitivă, se publică în Monitorul Oficial, partea a-III-a; (9) Lucrările științifice, inclusiv tezele de doctorat, constatate ca fiind plagate, nu pot servi la încasarea sau primirea unor indemnizații sau a oricăror alte beneficii de natură pecuniară, nu pot servi la îndeplinirea condițiilor obligatorii pentru ocuparea unui loc	Indiferent de cine va fi emitentul titlului (ME sau universitatea), acesta nu poate introduce acțiune în anulare decât în max. 1 an de la acordarea titlului de doctor. În plus, CNATDCU nu poate controla și prealabil și ulterior teza, organul ulterior trebuie să fie altul.
--	--	---	---

(6) În situația în care decizia CNATDCU sau CNEMU, după caz, este diferită de cea a comisiilor de etică de la nivelul instituțiilor de învățământ superior, aceasta va fi pusă în aplicare de instituția de învățământ superior în termen de 30 de zile calendaristice, de la comunicare. Nepunerea în aplicare a deciziilor CNATDCU sau CNEMU după caz, reprezintă o încălcare a răspunderii publice, sancționată conform art. 173. Decizia finală se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea de către CNATDCU sau CNEMU după caz, în termen de 10 zile calendaristice de la emiterea deciziei. (7) În situația în care hotărârea comisiei de etică universitară nu este contestată în termenul prevăzut la alin. (5) aceasta este definitivă și obligatorie pentru persoana cercetată și pentru instituția de învățământ superior. În termen de 30 zile de la rămânerea definitivă și obligatorie a hotărârii comisiei de etică universitară, aceasta este pusă în aplicare la nivelul instituției de învățământ superior, fără alte avize decât cel prevăzut la art. 163. Acest lucru se comunică părților implicate. (8) În situația în care Comisia de etică universitară constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat și hotărârea a rămas definitivă sau în situația în care CNATDCU constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat, aceasta este comunicată rectorului care, în termen de maximum 30 de zile, are obligația de a formula acțiune în contencios administrativ, în vederea anulării diplomei de doctor, pentru diplomele acordate de instituția de învățământ superior, dacă diploma de doctor a intrat în circuitul civil și a născut drepturi subiective garantate de lege. În situația în care rectorul nu inițiază acțiunea de anulare a diplomei de doctor, Ministerul Educației	de muncă, pentru ocuparea unei funcții sau pentru desfășurarea unei activități și nu pot servi la îndeplinirea unor criterii suplimentare în vederea ocupării sau desfășurării unei funcții, activități sau meserii; (10) Lucrările științifice, inclusiv tezele de doctorat, constatate ca fiind plagate, nu pot oferi niciun beneficiu autorului său în vederea ocupării unei funcții didactice sau exercitării unei activități didactice în învățământul preuniversitar sau universitar, public sau privat; (11) CNATDCU, respectiv instanțele judecătorești, nu pot reaprecia fondul sau valoarea științifică a tezei de doctorat, ci pot exclusiv să constate caracterul plagiat al lucrării.
--	---

formulează propria acțiune în contencios administrativ, în vederea anulării diplomei de doctor și sesizează CNEMU.

(9) În situația în care Comisia de etică universitară constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat și hotărârea a rămas definitivă sau în situația în care CNATDCU constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat, aceasta este comunicată ministrului educației, dacă titlul de doctor a fost confirmat prin ordin al ministrului. Ministerul educației, în termen de maximum 30 de zile, are obligația de a formula acțiune în contencios administrativ, în vederea anulării ordinului de ministru de confirmare a titlului de doctor, dacă ordinul a intrat în circuitul civil și a născut drepturi subiective garantate de lege.

(10) În situația în care comisia de etică universitară constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat și hotărârea a rămas definitivă, sau în situația în care CNATDCU constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat, aceasta este comunicată rectorului, care, în termen de maximum 30 de zile, are obligația de revoca diploma de doctor, pentru diplomele acordate de instituția de învățământ superior, dacă diploma de doctor nu intrat în circuitul civil și nu a născut drepturi subiective garantate de lege.

(11) În situația în care comisia de etică universitară constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat și hotărârea a rămas definitivă, sau în situația în care CNATDCU constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat, aceasta este comunicată ministrului educației, dacă titlul de doctor a fost confirmat prin ordin al ministrului. Ministerul educației, în termen de maximum 30 de zile, are obligația de revoca ordinul de ministru de confirmare a titlului de doctor, dacă nu intrat în

	circuitul civil și nu a născut drepturi subiective garantate de lege. (12) În cazul revocării sau anulării diplomei de doctor, în termen de 30 de zile, instituția de învățământ superior face modificările în platforma RUNIDAS și în platforma de administrare a tezelor de doctorat gestionată de UEFISCDI. (13) În cazul în care CNEMU constată nerespectarea de către instituția de învățământ superior a obligațiilor prevăzute de prezenta lege, Ministerul Educației sesizează senatul universitar în termen de 30 de zile de la data constatării. Dacă în termen de 3 luni de la data sesizării senatului universitar, instituția de învățământ superior nu a pus în aplicare decizia CNEMU, Ministerul Educației poate aplica, în funcție de gravitatea faptei, în baza unui raport al corpului de control al ministrului educației, una dintre măsurile prevăzute la art. 173 alin. (2). (14) Ministerul Educației sau orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CNEMU în legătură cu nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 11. În urma primirii unei astfel de sesizări, CNEMU are obligația de a investiga aspectele sesizate și de a răspunde sesizării în termen de maximum 3 luni.	
47	Art. 173 (1)...(4) (5) În cazul nerespectării prevederilor din prezenta lege, precum și a normelor de etică și deontologie universitară, de către instituția de învățământ superior, Ministerul Educației, pe baza unui raport întocmit de CNEMU, poate lua una sau mai multe dintre următoarele măsuri, în funcție de gravitatea faptelor:	Art. 173 (5) În cazul în care se constată nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 11, de către instituția de învățământ superior, Ministerul Educației sesizează senatul universitar în termen de 30 de zile de la data constatării. Dacă în termen de 3 luni de la data sesizării, universitatea continuă să nu respecte obligațiile prevăzute la art. 11, Ministerul Educației aplică,

48	a) monitorizarea pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an a instituției de învățământ superior, în conformitate cu prevederile ordinului ministrului educației privind constituirea comisiei de monitorizare. Din comisia de monitorizare vor face parte cel puțin câte un reprezentant ai ARACIS și CNEMU; b) reducerea accesului la finanțarea din surse publice; c) dizolvarea structurilor de conducere responsabile, respectiv consiliul departamentului, consiliul facultății, CSUD, sau eliberarea din funcție a rectorului - după consultarea senatului universitar; d) solicită ARACIS desfășurarea unei proceduri de evaluare externă a calității, cu privire la respectarea standardelor și indicatorilor de performanță, cu aplicarea dispozițiilor art. 240 . e) propune Guvernului inițierea unui proiect de hotărâre sau lege, după caz, de reorganizare sau desființare a instituției de învățământ superior în cauză;	în termen de maximum 6 luni de la data sesizării inițiale a senatului universitar, una sau mai multe dintre următoarele măsuri, succesiv: a) monitorizarea pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an a instituției de învățământ superior, în conformitate cu prevederile ordinului ministrului educației privind constituirea comisiei de monitorizare. Din comisia de monitorizare vor face parte cel puțin câte un reprezentant ai ARACIS și CNEMU; b) dizolvarea structurilor de conducere responsabile, respectiv consiliul departamentului, consiliul facultății, CSUD, sau eliberarea din funcție a rectorului - după consultarea senatului universitar, cu condiția dovedirii vinovăției; c) solicită ARACIS desfășurarea unei proceduri de evaluare externă a calității, cu privire la respectarea standardelor și indicatorilor de performanță, cu aplicarea dispozițiilor art. 240 din prezenta lege; d) propune Guvernului inițierea unui proiect de hotărâre sau lege, după caz, de reorganizare sau desființare a instituției de învățământ superior în cauză.	
48	Art. 197 (1) Personalul din învățământul superior este format din personal didactic și personal administrativ din învățământ. (2) Personalul didactic este format din personal didactic de predare/cercetare și personal didactic/de cercetare auxiliar din instituții de	Art. 197	Trebuie eliminat din capitolul CAPITOLUL IV – STATELE DE FUNCȚII ȘI NORMA UNIVERSITARĂ, art. 209 alin. (7), deoarece se dublează cu alin. (5) al acestui articol.

49	învățământ superior, biblioteci universitare și biblioteci centrale universitare. În învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, personalul didactic de predare include și instructorii militari, instructorii de informații, precum și instructorii de ordine publică. (3) Prin personal didactic și de cercetare, în sensul prezentei legi, se înțelege personalul care deține, în mod legal, unul dintre funcțiile didactice universitare sau de cercetare prevăzute de prezenta lege, care aparține unei instituții de învățământ superior și care desfășoară activități didactice și/sau de cercetare. (4) În raport cu relațiile de muncă stabilite cu instituția de învățământ superior, personalul didactic poate fi: titular sau asociat. În raport cu participarea la procesul didactic și cu gradul de pregătire profesională, personalul didactic poate fi: personal didactic de predare, de cercetare sau personal didactic auxiliar. (5) Funcțiile didactice auxiliare sunt stabilite în anexele legilor de salarizare, cu posibilitatea completării lor prin ordin al ministrului educației și a ministrului Muncii și Solidarității Sociale, în funcție de necesitățile instituțiilor de învățământ superior sau a bibliotecilor centrale universitare.		
	<i>Art. 198</i>	(6) Personalul de sprijin în vederea desfășurării procesului educațional printr-o abordare integrată a nevoilor studentului, profesioniști din alte domenii fundamentale ale dezvoltării adolescentului (tânărului): sănătate, consiliere/evaluare/ terapie psihologică și asistență socială, sunt încadrați în sistemul de învățământ superior cu statut de personal didactic auxiliar.	În cazul disponibilizărilor din

	(1)...(3) (4) În cazul desființării unei instituții de învățământ superior de stat, personalul astfel disponibilizat beneficiază de salarii compensatorii, conform legislației în vigoare.	(4) a) În cazul desființării unei instituții de învățământ superior de stat, personalul didactic astfel disponibilizat, opțional, beneficiază de prioritate în ocuparea unor posturi vacante din sistemul de învățământ preuniversitar, aplicându-se echivalența posturilor, după cum urmează: profesor universitar și conferențiar universitar - cu profesor gradul I, lector universitar/șef lucrări - cu profesor gradul II și asistent universitar cu profesor grad definitiv. În cazul în care această echivalență nu se poate realiza, personalul didactic va beneficia de salarii compensatorii, conform legislației în vigoare. b) În cazul desființării unei instituții de învățământ superior de stat, personalul didactic și de cercetare auxiliar și personalul administrativ din învățământ astfel disponibilizat, beneficiază de salarii compensatorii, conform legislației în vigoare.	învățământul superior, pentru a nu se pierde resursa umană deja formată și cu experiență în domeniul educațional, pentru a ocupa posturile vacante din învățământul preuniversitar cu personal calificat și cu experiență în activitatea de predare, este necesar ca în componența celor două legi să fie prevăzută posibilitatea ca personalul didactic de predare din învățământul superior să aibă dreptul, în urma disponibilizării, să opteze pentru ocuparea unor posturi vacante din sistemul de învățământ preuniversitar. Încadrarea pe un post vacant va trebui realizată printr-o metodologie de echivalare a funcțiilor didactice stabilite de Ministerul Educației. Având în vedere faptul că profesorii din învățământul preuniversitar sunt coordonați în susținerea gradelor didactice de către cadrele didactice universitare, ar fi anormal ca aceștia să fie integrați în sistemul de învățământ preuniversitar ca debutanți.
50	Art. 210 (1) Norma universitară cuprinde norma didactică și/sau norma de cercetare. (2) Norma didactică poate cuprinde: a) activități de predare: curs; b) activități aplicative: seminar, proiect, lucrări practice și de laborator, practică, îndrumarea proiectelor de an; c) îndrumarea elaborării lucrărilor de licență,	Art. 210 (1) Norma universitară cuprinde: a) norma didactică; b) norma de cercetare; c) activități în interesul învățământului. (2) Norma didactică cuprinde: a) activități de predare: curs; b) activități aplicative: seminar, proiect, lucrări practice și de laborator, practică, îndrumarea proiectelor de an; c) îndrumarea elaborării lucrărilor de licență/	

	precum și a proiectelor de diplomă; d) îndrumarea elaborării disertațiilor de masterat; e) îndrumarea elaborării tezelor de doctorat; f) alte activități didactice, practice și de cercetare științifică înscrise în planurile de învățământ; g) conducerea activităților didactico-artistice sau sportive; h) activități de evaluare; i) tutorat, consultații, îndrumarea cercurilor științifice studențești, îndrumarea și consilierea studenților în cadrul mobilităților; j) participarea la consilii și în comisii în interesul învățământului; k) activități de elaborare a materialelor didactice; l) crearea de conținut digital pentru disciplinele din domeniul de specializare; m) participarea la consilii și în comisii în interesul învățământului; n) participarea în comisii specifice derulării activităților din cadrul departamentului, facultății sau universității; o) îndrumare/coordonare studenți înmatriculați în cadrul unui program de studiu ca și tutore de an; p) alte activități profesionale specifice în domeniul științific de competență. (3) Norma de cercetare cuprinde: a) activități de cercetare științifică specifică domeniului de specializare; b) activități specifice pentru depunerea de granturi în competiții interne, naționale și internaționale sau în colaborare cu mediul privat; c) activități de transfer tehnologic și științific; d) activități de publicare a rezultatelor obținute în urma cercetării științifice/didactice. (4) Activitățile aferente unei norme universitare prevăzute la alin. (1), (2) și (3) sunt cuantificate în	proiectelor de diplomă; d) îndrumarea elaborării disertațiilor de masterat; e) îndrumarea elaborării tezelor de doctorat; f) alte activități didactice de predare, practice și de cercetare științifică înscrise în planurile de învățământ; g) conducere activități didactico-artistice sau sportive; h) activități de evaluare; i) tutorat, consultații, îndrumarea cercurilor științifice studențești, îndrumarea și consilierea studenților în cadrul mobilităților. (3) Norma de cercetare cuprinde: a) activități de cercetare științifică specifică domeniului de specializare; b) activități specifice pentru depunerea de granturi în competiții interne, naționale și internaționale sau în colaborare cu mediul privat; c) activități de transfer tehnologic și științific; d) activități de publicare a rezultatelor obținute în urma cercetării științifice/didactice. (4) Activități în interesul învățământului cuprind:
--	---	--

	fișa individuală anuală a postului prin ore convenționale. Ponderea minimă a fiecărei tip de activitate de la alin. (1) este stabilită, în funcție de misiunea asumată, de senatul universitar, în funcție de specificul și domeniul de specializare. Suma tuturor orelor cumulate prin activitățile unei norme universitare trebuie corespundă unei norme anuale de 8 ore zilnic. (5) Norma didactică săptămânală în învățământul superior se cuantifică în ore convenționale, cu timpul de muncă focalizat pe activități universitare, nu pe momentul realizării lor. (6) Norma didactică se stabilește conform planului de învățământ și se calculează ca normă medie săptămânală, indiferent de perioada semestrului universitar în care este efectuată. Norma medie săptămânală se stabilește prin împărțirea numărului de ore convenționale din fișa individuală anuală a postului la numărul de săptămâni înscris în planul de învățământ pentru activitatea didactică de predare și aplicativă din întregul an universitar. (7) Ora convențională este ora didactică de	a) activități de elaborare a materialelor didactice; b) crearea de conținut digital pentru disciplinele din domeniul de specializare; c) participarea la consilii și în comisii în interesul învățământului; d) participarea în comisii specifice derulării activităților din cadrul departamentului, facultății sau universității; e) îndrumare/ coordonare studenți înmatriculați în cadrul unui program de studiu în calitate de tutore de an; f) alte activități profesionale specifice în domeniul științific de competență. (5) Activitățile aferente unei norme universitare prevăzute la alin. (1), (2), (3) și (4) sunt cuantificate în fișa individuală anuală a postului prin ore convenționale. Ponderea minimă a fiecărei tip de activitate de la alin. (1) este stabilită, în funcție de misiunea asumată, de senatul universitar, în funcție de specificul și de domeniul de specializare. Suma tuturor orelor cumulate prin activitățile unei norme universitare trebuie să corespundă unei norme anuale de 8 ore/zi. Norma universitară nu poate fi alcătuită doar din activități prevăzute la alin. (4). (6) Norma didactică săptămânală în învățământul superior se cuantifică în ore convenționale, cu timpul de muncă focalizat pe activități universitare, nu pe momentul realizării lor. (7) Norma didactică se stabilește conform planului
--	---	---

	activități prevăzute la alin. (2) lit. b) din învățământul universitar de licență. (8) În învățământul de scurtă durată și cel universitar de licență, ora de activități de predare reprezintă două ore convenționale. (9) În învățământul universitar de masterat și în învățământul universitar de doctorat, ora de activități de predare reprezintă 2,5 ore convenționale, iar ora de activități prevăzute la alin. (2) lit. b) reprezintă 1,5 ore convenționale. (10) În cazul predării integrale în limbi de circulație internațională, la ciclurile de licență, masterat și doctorat, activitățile de predare, activități aplicative sau alte activități pot fi normate cu un coeficient suplimentar multiplicativ de 1,25. Fac excepție de la această prevedere orele de predare a limbii respective. (11) Activitățile prevăzute la alin. (2), lit. c)-k) și alin. (3), cuprinse în norma universitară, se cuantifică în ore convenționale, printr-o metodologie aprobată de senatul universitar, în funcție de domeniul și ciclul de studii, astfel încât unei ore fizice de activități să îi corespundă minimum 0,5 ore convenționale. (12) Norma didactică săptămânală minimă pentru activitățile prevăzute la alin. (2) lit. a)-g) se stabilește după cum urmează: a) profesor universitar: 7 ore convenționale, dintre care cel puțin 4 ore convenționale de activități de predare; b) conferențiar universitar: 8 ore convenționale,	de învățământ și se calculează ca normă medie săptămânală, indiferent de perioada semestrului universitar în care este efectuată. Norma medie săptămânală se stabilește prin împărțirea numărului de ore convenționale din fișa individuală anuală a postului la numărul de săptămâni înscris în planul de învățământ pentru activitatea didactică de predare și aplicativă din întregul an universitar. (8) Ora convențională este ora didactică de activități prevăzute la alin. (2) lit. b) din învățământul universitar de licență. (9) În învățământul de scurtă durată și cel universitar de licență, ora de activități de predare reprezintă două ore convenționale. (10) În învățământul universitar de masterat și în învățământul universitar de doctorat, ora de activități de predare reprezintă 2,5 ore convenționale, iar ora de activități prevăzute la alin. (2) lit. b) reprezintă 1,5 ore convenționale. (11) În cazul predării integrale în limbi de circulație internațională, la ciclurile de licență, masterat și doctorat, activitățile de predare, activități aplicative sau alte activități pot fi normate cu un coeficient suplimentar multiplicativ de 1,25. Fac excepție de la această prevedere orele de predare a limbii respective. (12) Activitățile prevăzute la alin. (2) lit. c) - i), alin. (3) și alin. (4), cuprinse în norma universitară, se cuantifică în ore convenționale, printr-o metodologie aprobată de senatul universitar, în funcție de domeniul și de ciclul de studii, astfel încât, unei ore fizice de activități să îi corespundă minimum 0,5 ore convenționale.
--	--	--

	dintre care cel puțin 4 ore convenționale de activități de predare; c) lector universitar/șef de lucrări: 10 ore convenționale, dintre care cel puțin două ore convenționale de activități de predare; d) asistent universitar: 11 ore convenționale, cuprinzând doar activități prevăzute la alin. (2) lit. b), c) și f) în cadrul programelor de studii de scurtă durată, studii universitare de licență, respectiv studii universitare de masterat. (13) În instituțiile de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, norma didactică săptămânală pentru instructorii militari, instructorii de informații și instructorii de ordine publică se stabilește prin instrucțiuni proprii. (14) Prin excepție, norma personalului didactic prevăzut la alin. (12) lit. a)-c) care, datorită specificului disciplinelor, nu are în structura postului ore de curs, se majorează cu două ore convenționale. (15) Norma didactică nu poate depăși 16 ore convenționale pe săptămână.	(13) Norma didactică săptămânală minimă pentru activitățile prevăzute la alin. (2) lit. a) - g) se stabilește după cum urmează: a) profesor universitar: 7 ore convenționale, dintre care cel puțin 4 ore convenționale de activități de predare; b) conferențiar universitar: 8 ore convenționale, dintre care cel puțin 4 ore convenționale de activități de predare; c) lector universitar/șef de lucrări: 10 ore convenționale, dintre care cel puțin două ore convenționale de activități de predare; d) asistent universitar: 11 ore convenționale, cuprinzând doar activități prevăzute la alin. (2) lit. b), c) și f) în cadrul programelor de studii de scurtă durată, studii universitare de licență, respectiv studii universitare de masterat. (14) În instituțiile de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, norma didactică săptămânală pentru instructorii militari, instructorii de informații și instructorii de ordine publică se stabilește prin instrucțiuni proprii. (15) Prin excepție, norma personalului didactic prevăzut la alin. (13) lit. a) - c) care, datorită specificului disciplinelor, nu are în structura postului ore de curs, se majorează cu două ore	
--	--	--	--

	(16) Norma didactică prevăzută la alin. (12) și (14) reprezintă limita minimă privind normarea activității didactice. Senatul universitar, în baza autonomiei universitare, poate mări, prin regulament, norma didactică săptămânală minimă, cu respectarea standardelor de asigurare a calității, fără a depăși limita maximă prevăzută la alin. (15). (18) Prin excepție, în situația în care norma didactică nu poate fi alcătuită conform alin. (12) și (14), diferențele până la norma didactică minimă se completează cu activități de cercetare științifică, cu acordul consiliului facultății sau a consiliului școlii doctorale, la propunerea directorului de departament sau a directorului școlii doctorale și cu aprobarea consiliului de administrație. Diminuarea normei didactice este de cel mult 1/2 din norma respectivă, iar ora de cercetare este echivalentă cu 0,5 ore convenționale. Cadrul didactic își menține calitatea de titular în funcția didactică obținută prin concurs. (19) Cadrele didactice titulare a căror normă didactică nu poate fi constituită conform prevederilor alin. (12)-(18) pot fi trecute temporar, la cererea acestora, cu normă integrală de cercetare științifică, menținându-și calitatea de titular în funcția didactică obținută prin concurs. În această perioadă, cadrul didactic are obligațiile personalului de cercetare din învățământul superior. (20) În limitele prevăzute de prezentul articol, senatul universitar stabilește, diferențiat, norma universitară efectivă, în funcție de domeniu, de	convenționale. (16) Norma didactică nu poate depăși 16 ore convenționale pe săptămână. (18) Norma didactică a personalului didactic care nu desfășoară activități de cercetare științifică sau echivalente acestora este superioară celei minime, fără a depăși limita maximă prevăzută la alin. (16), conform deciziei consiliului facultății, la propunerea directorului de departament sau a directorului consiliului școlii doctorale. (19) Prin excepție, în situația în care norma didactică nu poate fi alcătuită conform alin. (13) și (15), diferențele până la norma didactică minimă se completează cu activități de cercetare științifică, cu acordul consiliului facultății sau a consiliului școlii doctorale, la propunerea directorului de departament sau a directorului școlii doctorale și cu aprobarea consiliului de administrație. Diminuarea normei didactice este de cel mult 1/2 din norma respectivă, iar ora de cercetare este echivalentă cu 0,5 ore convenționale. Cadrul didactic își menține calitatea de titular în funcția didactică obținută prin concurs. (20) Cadrele didactice titulare a căror normă didactică nu poate fi constituită conform prevederilor alin. (13)-(19) pot fi trecute temporar,
--	---	--

	specializare, de ponderea disciplinelor în pregătirea de specialitate a studenților și de dimensiunea formațiilor de studiu. (21) În departamente, școli doctorale, unități sau centre de cercetare și microproducție poate funcționa pe posturi distincte și personal de cercetare cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată. (22) Personalul de cercetare din învățământul superior desfășoară activități specifice, stabilite în fișa individuală a postului de către conducerea departamentului sau a școlii doctorale. (23) Personalul didactic auxiliar și administrativ din învățământul superior desfășoară activități specifice stabilite în fișa individuală a postului. În instituțiile de învățământ superior de stat, timpul săptămânal de lucru al acestuia este identic cu cel stabilit pentru personalul cu funcții echivalente din celelalte sectoare bugetare, potrivit legii. (24) Personalul care exercită o funcție de conducere în cadrul instituției de învățământ superior, de conducere, îndrumare și control în cadrul Ministerului Educației, în instituțiile aflate în subordinea și coordonarea acestuia, precum și al ARACIS poate beneficia de o reducere a normei didactice de cel mult 50%, cu aprobarea senatului universitar. Personalul didactic care beneficiază de reducere de normă nu poate susține ore didactice în regim de cumul sau plata cu ora. (25) Suma totală a orelor de muncă dintr-o normă universitară, realizată prin cumularea ponderilor activităților prevăzute la alin. (1) este de 40 ore pe săptămână. (26) Senatul universitar poate decide modificarea	la cererea acestora, cu normă integrală de cercetare științifică, menținându-și calitatea de titular în funcția didactică obținută prin concurs. În această perioadă, cadrul didactic are obligațiile personalului de cercetare din învățământul superior.
--	--	---

	limitelor prevăzute la alin. (7) și (8), fără a depăși valorile maxime. (27) În cazul formelor de învățământ la distanță și cu frecvență redusă, instituția de învățământ superior elaborează un regulament aprobat de senatul universitar, care stabilește organizarea și activitățile didactice specifice, precum și normarea acestora.		
51	Art. 210 (1)...(16) (17) Norma didactică a personalului didactic care nu desfășoară activități de cercetare științifică sau echivalente acestora este superioară celei minime, fără a depăși limita maximă prevăzută la alin. (15), conform deciziei consiliului facultății, la propunerea directorului de departament sau a directorului consiliului școlii doctorale.	Art. 210 (17) a) Cadrele didactice titulare a căror normă didactică nu poate fi constituită conform prevederilor alin. (10)-(16) pot fi trecute temporar, la cererea acestora, cu normă integrală de cercetare științifică, menținându-și calitatea de titular în funcția didactică obținută prin concurs. În această perioadă, cadrul didactic are obligațiile personalului de cercetare din învățământul superior. b) Cadrele didactice titulare a căror normă didactică nu poate fi constituită conform prevederilor alin. 17) (a), pot opta pentru trecerea în învățământul preuniversitar de stat, iar în cazul disponibilizării acestea beneficiază de salarii compensatorii, conform legislației în vigoare. c) Norma didactică prevăzută la alin. (13) și (15) reprezintă limita minimă privind normarea activității didactice. Senatul universitar, în baza autonomiei universitare, poate mări, prin regulament, norma didactică săptămânală minimă, cu respectarea standardelor de asigurare a calității, fără a depăși limita maximă prevăzută la alin. (16).	
52	Art. 211	Art. 211	

	(1) Activitățile didactice care exced norma didactică prevăzută la art. 210 sunt remunerate în regim de cumul sau plată cu ora. Un cadru didactic poate susține maximum două norme didactice în regim de cumul sau plată cu ora, cu timpul de muncă focalizat pe activități universitare, nu pe momentul realizării lor.	(1) a) Activitățile didactice care exced normei didactice prevăzută la art. 210 sunt remunerate în regim de cumul sau plată cu ora. Un cadru didactic poate susține maximum două norme didactice în regim de cumul sau plată cu ora, cu timpul de muncă focalizat pe activități universitare, nu pe momentul realizării lor. b) Nivelul de salarizare al orelor efectuate în regim de plată cu ora sau de cumul se face la nivelul postului didactic de predare stabilit prin hotărârea senatului universitar și în condițiile prevăzute de legele de salarizare existente în vigoare.	
53	Art. 213 (1)... (2) Instituția are obligativitatea organizării procesului de evaluare semestrială de către studenți a prestației cadrelor didactice este obligatorie. Rezultatele statistice ale evaluărilor sunt informații publice.	Art. 213 (2) Instituția are obligativitatea organizării procesului de evaluare semestrială de către studenți a prestației cadrelor didactice este obligatorie. Rezultatele evaluărilor sunt informații publice și se publică pe site-ul universității. Instituția de învățământ superior, prin reglementările proprii, stabilește măsuri și sancțiuni graduale prin raportare la rezultatele evaluării de către studenți. Instituția de învățământ publică și măsurile pe care le-a luat ca urmare a evaluării.	Pe lângă promovarea principiului transparenței, este necesar ca IIS să instituie un sistem de măsuri și, dacă este cazul, sancțiuni prin raportare la rezultatele evaluării cadrelor didactice de studenți. În caz contrar, în ciuda faptului că în științele educației feedbackul din partea celui care învață este considerat instrument-cheie de evaluare, în realitate acesta rămâne o procedură de formă, strict pe hârtie, pe care instituția trebuie să o bifeze. Pe de altă parte, stabilirea de universitate a unor consecințe care să poată fi luate ca urmare a evaluării, dacă rezultatele o impun, determină faptul că evaluarea studenților este cu adevărat luată în considerare. Pentru a garanta acest angajament, măsurile pe care universitatea le-a luat după analizarea rezultatelor evaluării ar trebui publicate pe site-ul universității. În caz contrar,

		studenții își pierd complet încrederea în utilitatea și relevanța acestor mecanisme de evaluare, câtă vreme observă că, de fapt, ele nu conduc la nicio măsură.	
54	Art. 218 (1) Personalul didactic și de cercetare se pensionează la sfârșitul anului universitar în cursul căruia împlinește vârsta de 65 de ani. (2) Senatul universitar din universitățile de stat, particulare și confesionale, în baza criteriilor de performanță profesională și a situației financiare, poate decide continuarea activității unui cadru didactic sau de cercetare după pensionare, în baza unui contract pe perioadă determinată de un an, cu posibilitatea de prelungire anuală conform cartei universitare, fără limită de vârstă. (3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), la solicitarea angajatului, acestuia poate să îi fie menținută calitatea de titular până la împlinirea vârstei de 70 ani, cu aprobarea Senatului universitar, pe baza unei metodologii specifice. (4) Senatul universitar poate decide conferirea titlului onorific de profesor emerit, pentru excelență didactică și de cercetare, cadrelor didactice care au atins vârsta de pensionare.	(3) <i>Se elimină.</i> (5) Personalul didactic și de cercetare care se pensionează în decursul anului universitar, la împlinirea vârstei standard, beneficiază de o primă în cuantum de două salarii de bază ale persoanei, care se acordă la data încetării de drept a contractului individual de muncă.	Menținerea cadrelor didactice ca titulare până la 70 de ani înseamnă blocarea intrării în sistemul de învățământ a 5 generații de absolvenți care rămân fără locuri de muncă disponibile. Pensionarea să fie la 65 de ani. Având în vedere că o parte din personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și din cel universitar au condiții de pensionare similare, în sensul că pot opta pentru pensionare la împlinirea vârstei standard sau au opțiunea de a continua activitatea prin prelungirea calității de titular, este necesar ca în ambele legi să fie aceleași prevederi la pensionarea la împlinirea

			vârstei standard
55	Art. 248 (1)...(4) (5) ARACIS are, în domeniul asigurării calității educației, următoarele atribuții: a)...b) c) ARACIS și ARACIIP se reunesc bianual, pentru a armoniza intersectorial politicile și strategiile aplicate în domeniul evaluării și asigurării calității în educație; d) organizează, anual, consultări cu Ministerul Educației, ANC, CNRED, CNR, instituțiile de învățământ superior federațiile naționale studențești și sindicatele naționale representative din învățământul superior pentru a discuta prioritățile anuale în domeniul asigurării calității educației;	Art. 248 (1)...(4) (5) ARACIS are, în domeniul asigurării calității educației, următoarele atribuții: a)...b) c) ARACIS se reunește bianual cu ARACIIP, pentru a armoniza intersectorial politicile și strategiile aplicate în domeniul evaluării și asigurării calității în educație; (d) organizează, anual, consultări cu Ministerul Educației, ANC, CNRED, CNR, instituțiile de învățământ superior federațiile naționale studențești și federațiile naționale din învățământul superior pentru a discuta prioritățile anuale în domeniul asigurării calității educației;	Accentul se pune pe ARACIS în legea învățământului superior.
56	Art. 251. (1) ARACIS este condusă de un consiliu alcătuit din 21 de membri, din care: a) 17 sunt cadre didactice în învățământul superior care reprezintă, de regulă, domeniile de studii universitare și provin din instituții de învățământ superior diferite; b) 2 studenți, reprezentanți ai federațiilor studențești din România, reconfirmați la începutul fiecărui an universitar. ... (7) Instituțiile de învățământ superior de stat acordă câte cel puțin 10 locuri bugetate la programele de licență, respectiv de master, în cadrul cifrei de școlarizare aprobate, persoanelor cu dizabilități, absolvenți cu diplomă de bacalaureat. În cazul în care locurile nu se ocupă, instituțiile de învățământ superior le redistribuie	Art. 251. (1) ARACIS este condusă de un consiliu alcătuit din 23 de membri, din care: a) 18 sunt cadre didactice în învățământul superior care reprezintă, de regulă, domeniile de studii universitare și provin din instituții de învățământ superior diferite; b) 3 studenți, reprezentanți ai federațiilor studențești din România, reconfirmați la începutul fiecărui an universitar. ... (7) Instituțiile de învățământ superior de stat acordă câte cel puțin 10 locuri bugetate la programele de licență, respectiv de master, în cadrul cifrei de școlarizare aprobate, persoanelor cu dizabilități, absolvenți cu diplomă de bacalaureat.	Urmărind principiul echității, toate cele 3 federații naționale studențești, reprezentative pentru studenții din România, trebuie să fie prezente în consiliul ARACIS pentru a putea da o șansă egală tuturor studenților din România de a reprezenta interesele colectivului de care aparține. Urmărind principiul echității, toate cele 3 federații naționale studențești, reprezentative pentru studenții din România, trebuie să fie prezente în consiliul ARACIS pentru a putea da o șansă egală tuturor studenților din România de a reprezenta interesele

	către ceilalți candidați.		colectivului de care aparține.
57	Art. 254 (1) Pot fi experți evaluatori ai ARACIS persoanele din următoarele categorii: a) cadre didactice titulare, cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată, cu gradul didactic de lector, conferențiar sau profesor universitar, cu experiență în evaluare calității educației; b) cadre didactice din instituții de învățământ superior din străinătate, cu grade didactice similare de lector, conferențiar sau profesor universitar, cu experiență în evaluare calității educației; c) studenți și studenți-doctoranzi; d) cursanți; e) reprezentanți ai angajatorilor. (2) Selectarea experților evaluatori se realizează pe baza unei proceduri transparente, folosind criterii de competență, aprobată de către Consiliul ARACIS și publicate pe site-ul agenției. (3) Experții evaluatori selectați sunt înscrși de ARACIS în Registrul național al evaluatorilor. ARACIS organizează periodic sesiuni de pregătire pentru aceștia.	Art. 254 (4) La toate evaluările externe organizate de ARACIS participă în mod obligatoriu un student evaluator, cu excepția evaluărilor instituționale, unde participă doi studenți.	Punerea în acord cu practica și cu principiul conform căruia studenții sunt parteneri cu drepturi egale în procesul de evaluare și asigurare a calității, asigurarea implicării beneficiarilor direcți în acest proces, conform Standardelor și Linilor Directoare privind Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

